

Una esperança de futur

L'associació Ared treballa en la inserció social de dones

El 1218 va néixer l'orde dels mercedaris per a la redempció dels captius, amb un ideal que no s'ha esgotat i que sempre és actual. Moltes institucions religioses i persones han emulat la gesta dels mercedaris, i viuen un compromís solidari obert i sincer. El seu objectiu és denunciar les noves captivitats i fer tot el possible per aconseguir l'alliberament dels captius. Així ho fa Ared, una associació que des del 1994 es dedica a la reinserció de dones amb mancances especials. Teresa Rodríguez és presidenta d'Ared i monitora de confecció a la presó de Wad-Ras. El 1994, juntament amb quatre dones que sortien en llibertat condicional i un voluntari, va començar al Centre Penitenciari de Dones un taller de confecció. La idea era crear uns instruments per treballar la confecció industrial i poder oferir un lloc d'aprenentatge i ocupació a les dones que sortien de la presó.

Pàg. 2, 3 i 5

Taller de confecció tèxtil de l'associació Ared.

CAMPANYA MIGRACIÓ

No tots tenim
la mateixa cursa
per davant

TOTS SOM CIUTADANS

L'acollida, clau del Dia de les Migracions

L'Església celebra el 24 de setembre el Dia de las Migracions. Per a aquesta jornada Càritas Catalunya ha tornat a escollir com a lema «Tots som ciutadans». D'aquesta manera es pretén donar continuïtat a una idea que es va començar a treballar l'any passat. Quan arriben al nostre país els emigrants no fan res més que enfrontar-se a problemes i la seva vida esdevé una carrera d'obstacles. Enguany Càritas vol incidir especialment en l'acollida d'aquestes persones que deixen tot el que tenen per iniciar una nova vida. Per això, la campanya d'aquesta edició busca iniciar una reflexió a parròquies i comunitats sobre la migració i la resposta generosa i hospitalària que els cristians han de donar als emigrants.

Pàg. 15

Cartell de la campanya.

Museu Geològic del Seminari: un tresor encara per descobrir

Pàg. 16 i 17

Aproximació a la declaració «Dominus Iesus»

En aquest número us oferim un article del Dr. Jordi Sánchez Bosch, membre de la Pontificia Comissió Bíblica, on analitza la declaració *Dominus Iesus*, elaborada per la Congregació per a la Doctrina de la Fe. En el seu escrit, el Dr. Sánchez comenta algunes idees de la declaració, entre elles el punt que es refereix als protestants i al tema de la salvació.

Pàg. 6

Sumari

Pàg. 7 Entrevista a Miquel Gassiot, rector de la URL

Pàg. 19 Ordenat diaca a Lleida Manel Mercadé

Pàg. 20 Solemne coronació de la Mare de Déu del Loreto

Pàg. 22 XXV Curset de Catequesi a Tortosa

Pàg. 26 La conversió al catolicisme d'Alec Guinness

Editorial

El retorn a la societat

Les presons estan plenes de presos, no hi són perquè si, han comès algun delictes contra la societat i se'ls ha aplicat una pena pel mal que han pogut fer. La presó és un càstig aparentment just, tot i que passar per un centre penitenciari no tan sols marca els moments en què un està tancat, sinó sobretot el futur d'una persona que tindrà importants problemes per tornar a integrar-se a la societat.

Es diu que les presons serveixen per rehabilitar els reclusos i perquè aquests tornin a la societat per no delinquir mai més, però és tan teòric que ben pocs creuen en els nostres sistemes carcaris. L'experiència ens demostra que una gran part dels que han passat per les presons no tan sols no s'han rehabilitat, sinó que han sortit de les reixes molt més agressius, més perillosos socialment i amb moltes lliçons per delinquir amb més eficàcia.

Molts altres surten de les presons penedit, amb el desig de no tornar a entrar-hi mai més, però la vida se'ls fa costa amunt, la societat mostra la seva insolidaritat i incomprensió amb qui ha estat jutjat i condemnat per qualsevol delictes, i finalment, desesperats pel rebuig dels altres, tornen a caure a les urpes de la delinqüència, tot posant com a excusa la seva supervivència.

Aquest és un dels reptes que té l'Església des de la seva pastoral penitenciària i des de la feina de molts sacerdots, religiosos i voluntaris que intenten obrir camins d'acollida i tracte humà als qui per diferents circumstàncies un dia van cometre algun delictes que els va portar a la presó. Entre els objectius principals de les diferents delegacions diocesanes de pastoral de presons en la seva faceta postpenitenciària podríem destacar:

—Proporcionar uns centres d'acollida per als que es troben sense llar i sense família en sortir de la presó obrint-los d'aquesta manera les primeres

portes per a la reinserció. No fer-ho significa deixar a l'expresidiari en una situació gairebé insostenible que el pot portar novament a la delinqüència.

—Buscar possibilitats laborals d'incorporació a diversos llocs de treball per als expresidiaris. Sabem que les empreses, fàbriques i entitats de servei difícilment els acolliran amb el seu currículum, però l'Església de vegades sap a quines portes trucar per trobar persones de bona voluntat que no els importi el passat de qui pot ser un nou treballador, sinó simplement el desig de treballar i ser útil a la societat.

—Donar aliment espiritual a aquells que per la seva història i antecedents tenen el cor necessitat d'afecte, però també d'uns valors i una reflexió profunda que doni sentit a la seva vida, a la seva feina i en definitiva a la seva reinserció. Alguns presos en sortir de la presó se senten buits, sols i desprotegits, creuen que la vida ja no té sentit i per això no els importa gens tornar a delinquir o arriscar la seva vida davant de les pistoles dels policies o davant de la droga criminal. Cal dir als que tornen a estar al carrer que no estan sols, que Déu els estima, i que els que s'anomenen cristians «teòricament» també.

Des d'aquesta important i tan evangèlica pastoral, s'han de cobrir i resoldre tots els casos que siguin possible, especialment aquells més delicats i complexos, per evitar que tornin a caure en el món del delictes. Entre els més necessitats d'atenció pastoral hi ha el col·lectiu de dones expreses, que solen tenir fins i tot moltes més dificultats de reintegració en la societat que els seus homònims els homes. Des de *Catalunya Cristiana* ens fixem especialment en elles i reproduïm la seva problemàtica i els camins que l'Església traça per ajudar-les a tornar a la normalitat i exercir el seu important paper com a dones i en molts casos com a mares.

Sumari

7

Entrevista a Miquel Gassiot, rector de la URL

19

Ordenat diaca a Lleida
Manel Mercadé

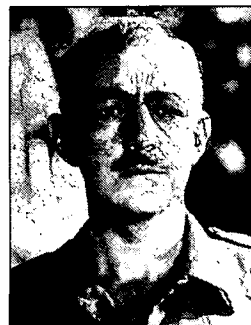
20

Solemne coronació de la Mare de Déu del Loreto

22

XXV Curset de Catequesi a Tortosa

26

La conversió al catolicisme d'Alec Guinness

CATALUNYA+ CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire, Marta Puyol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Montse Sans, *ANDALUSIA*; Guillem Farré, *GIRONA*; Jordi Curcó, *LLEIDA*; Lluís Serra i Miriam Díez *ROMA*; Guillem Ferrer, *SES ILLES*; Antoni Mirabet, *SEU D'URGELL*; Benet Roigé, *SOLSONA*; Joan Boronat, *TARRAGONA*; Joaquim Blanc, *TORTOSA*; Fàtima Alemany, *VIC*

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Josep M. Aragonès, Pilarín Bayés, Oriol Camps, Joan Carrera, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Francesc Nicolau, Antoni Reig, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, Josep Ventura, P-J Ynaraja, Joan Manel Gutiérrez

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 934 905 988, Fax 934 902 035 - E-mail: catcris@idgrup.iberetnet.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Subscripcions: Antònia Canals, Elena García, Isabel Giralt

Administració i comptabilitat: Mònica Torras

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Cra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 11.180 ptes.
Resta d'Europa: 21.684 ptes.
Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.
Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

en primer pla

De la presó a la societat

■ Moltes dones han aconseguit reinserir-se en la societat gràcies a l'associació Ared

El 1218 va néixer l'orde de la Mare de Déu de la Mercè de la redempció dels captius, amb un ideal que no s'ha esgotat i que sempre és actual. Des de llavors, els mercedaris s'han dedicat a trencar les cadenes de la captivitat. Moltes institucions religioses i persones han emulat la gesta dels mercedaris, i viuen un compromís solidari obert i sincer. El seu objectiu és denunciar les noves captivitats i fer tot el possible per aconseguir l'alliberament dels captius. Així ho fa Ared, una associació que des del 1994 es dedica a la reinserció de dones amb mancances especials.

Teresa Rodríguez és presidenta d'Ared i monitora de confecció a la presó de Wad-Ras. El 1994, juntament amb quatre dones que sortien en llibertat condicional i un voluntari, va començar en el Centre Penitenciari de Dones un taller de confecció. La idea era crear unes eines per treballar la confecció industrial i poder oferir un lloc d'aprenentatge i ocupació a les dones que sortien de la presó. «Vam ser a la presó fins al 1996. Jo tenia fe en aquest projecte i sabia que havíem de tirar endavant. Mn. Toni Deulofeu ens va ajudar molt en aquella ocasió. Ell va creure en el nostre projecte de reinserir dones que sortien de la presó i va aconseguir diners

possible la recuperació i capacitat de dones amb dificultats greus (com maltractaments, toxicomanies, presó o marginació social), per aconseguir la seva integració social i inserció laboral.

L'associació acull preses o expreses que tenen una història llarga de marginació, que han perdut o que no han conegut l'hàbit del treball, amb una autoestima molt baixa, i una desestructuració social profunda, sovint malaltes i amb càrregues familiars

Les oficines d'Ared, amb el taller de confecció tèxtil al fons.

l'associació.

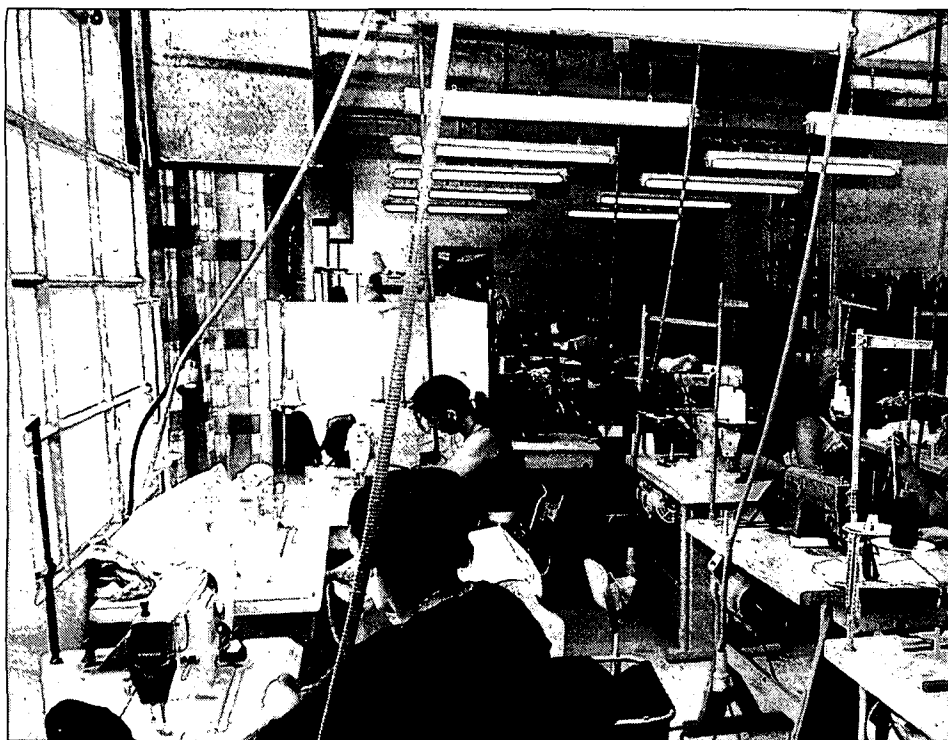
Per a la major part de dones que hi ha a Ared, l'entitat representa una mena de pont entre la presó i la societat que ofereix la possibilitat d'accedir a una vida «normal». Així ho creu Mercedes, que fa tres anys que està a Ared: «Jo estava a la presó i vaig conèixer Teresa. Vaig veure en el taller de confecció la possibilitat de començar una nova vida per a mi i per a la meua filla. Actualment sóc monitora a Ared, i ja en fa tres anys. Per a mi tot això m'ha permès considerar-me una persona normal. Jo mai no havia treballat i tenia molt baixa l'autoestima. A Ared vaig trobar una professió i moltes més coses per les quals he esdevingut una persona normal, com qualsevol altra.»

Treball digne

«Passar per una associació com aquesta és molt important per a les dones que surten de la presó, perquè saben que Ared va ser creada per un grup de dones com elles i pensen que si aquelles van aconseguir tirar endavant, elles també ho poden aconseguir. Cal tenir en compte que de 180 dones que han passat per Ared des del 1994, un 65% han aconseguit contractes de treball. És un percentatge envejable. Treballen en empreses bones i en condicions dignes», comenta Teresa Rodríguez.

Des de l'entitat es constaten les dificultats de les dones que surten de la presó

(Continua a la pàgina 5)

L'entitat ofereix la possibilitat d'accedir a una vida «normal».

per llogar un local i adaptar-lo. Se'ns va fer petit i en vam buscar un altre el 1997. El suport de Mn. Deulofeu va ser molt important i li estem molt agraïts», explica Teresa Rodríguez.

Ared és una associació sense ànim de lucre l'objectiu de la qual és acollir i fer

grans. En principi, Ared no exclou ningú: «Per accedir-hi només cal voler-hi participar. L'única condició que posem és que les dones drogoaddictes estiguin en tractament per deixar la droga, perquè si estan enganxades no es pot fer res per elles», assegura la directora de

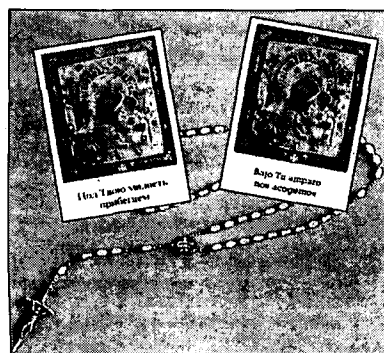

CAMPANYA DEL ROSARI

Per cada donatiu de 1.000 ptes. que ens envieu, rebreu el llibret *Bajo Tu amparo nos acogemos* i nosaltres n'enviarem un altre a Rússia en nom vostre. També rebreu un rosari beneït pel Sant Pare.

Amb la col·laboració de tots, aviat haurem enviat milions de llibrets a l'Europa de l'Est

Ajuda a l'Església Necessitada. Associació Pública Universal de la Santa Seu
Filial: c/ Lluís Antúnez, 24, 2n 2a - 08006 Barcelona - Tel. 932 373 763
c/c: 1260-2110027312 - Banco Central Hispano - Via Augusta, 6 - Barcelona

Pelegrinatges i viatges

**AMB L'ASSISTÈNCIA
TÈCNICA DE**

MERCATRAVEL S.A.

RIFA 2000

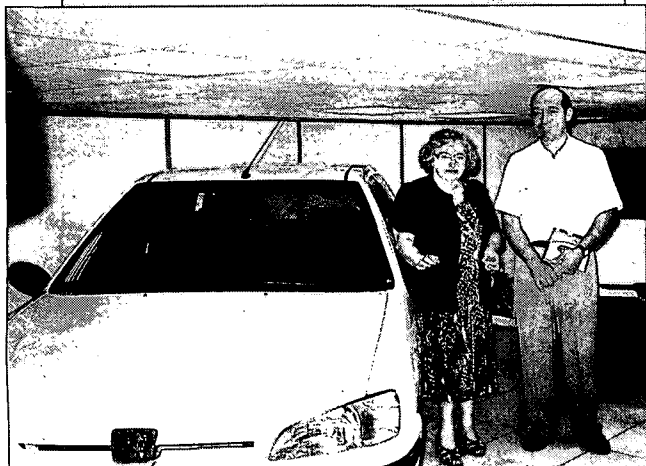
CAMPANYA ANUAL d'aportacions populars

Us fem constar en nom de
Catalunya Cristiana, tot el
nostre agraïment pel vostre
ajut en la campanya
d'enguany, la qual ha estat un
altre cop tot un èxit.

El 1r premi d'enguany ha
correspost a la senyora:

Carme Sala i Dalmau

de la Parròquia de Sant Martí
de Sentfores
Bisbat de Vic
Osona

Enhorabona, amics!

PELEGRINS DE LA PARAULA AL PAÍS DE JESÚS

TERRA SANTA

Del 27 de desembre al 3 de gener del 2001

Una manera ben eficaç de celebrar l'Any Jubilar

LES COMUNITATS HUMANES DE L'ALTRE EXTREM DEL PLANETA

Del 24 de novembre al 9 de desembre del 2000

AUSTRÀLIA

VISITANT:

- Sidney
- Alice Esprings
- Kings Canyon
- Ayers Rock
- Cairns
- Katherine
- Darwin

I ELS PARCS NACIONALS DE:

- D'Uluru
- Gran Barrera dels
Corals
- Aborigen Tjapukai
- Litchfield
- Kakadu

- Vol en helicòpter
- Tren turístic

- Creuers
- Telefèric

Pensió completa

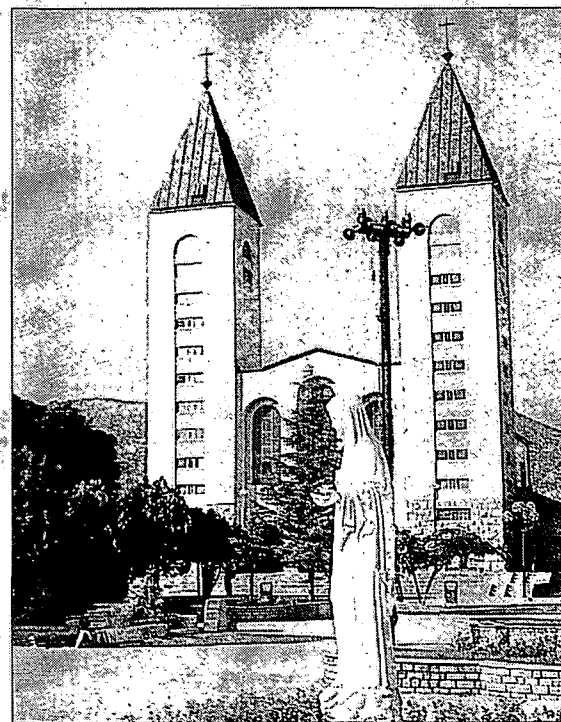
RUTA MARIANA

**Del 29 d'octubre al
9 de novembre**

DE LORETO A MEDJUGORJE

Santuàris de la Costa Adriàtica

Itàlia / Croàcia / Bòsnia

Plaça Urquinaona, 11, 3r 3a A, 08010 BARCELONA
Telèfon: 933 013 718 - Fax: 933 023 264

(Ve de la pàgina 3)

a l'hora d'aconseguir una feina. Actualment hi ha unes trenta usuàries en llibertat condicional i secció oberta, i unes vint amb llibertat definitiva. Per ajudar-les en aquesta empresa i que puguin reinserir-se en la societat Ared porta a terme un acompanyament i assistència personal a les dones amb una desestructuració personal i social profunda, ofereix orientació professional per a una completa integració i cursos ocupacionals i formació pràctica en confecció industrial. Ared proporciona, a més, una ajuda econòmica per subsistir i poder aprendre un ofici. Teresa Rodríguez considera que «no podem abandonar aquestes dones, sobretot quan ja fa dos o tres anys que estan amb nosaltres. D'Ared no surt ningú sense feina i si en marxa és perquè vol, no posem un límit de permanència. No sóc partidària de fer un curs ocupacional, de sis mesos de durada, i després dir a les dones que ja poden marxar: els has donat una esperança i no els la pots prendre. Les dones s'estan a Ared fins que troben feina o nosaltres mateixos les podem contractar».

Ared ofereix principalment cursos tèxtils, però ara vol entrar en la línia informàtica i de pintura. L'associació també ofereix un curs de tricotar als estrangers, la qual cosa ha posat en relleu un problema que preocupa molt l'entitat: els immigrants il·legals: «Sen-

se papers no poden fer cursos ni treballar perquè no tenen el permís de residència. No podem fer res per ells i això ens entristeix molt. Cal cercar alternatives.»

Els instruments

L'associació busca proporcionar alternatives professionals i personals a les dones, oferir a les empreses de confecció industrial treballadores amb una qualificació alta i motivació professional, i oferir a la societat un nou espai de promoció laboral i personal per a totes les dones que no disposin d'un lloc d'acollida. Això es porta a terme mitjançant una sèrie d'instruments com són tutories, acompanyament, suport econòmic i servei de menjador (per cobrir les seves mancances econòmiques i estructurals, construir hàbits de salut i aprendre a organitzar-se fent tallers de cuina on petits grups dissenyen i elaboren els menús de la setmana amb criteris d'economia, valor nutritiu o manipulació correcta dels aliments).

A Teresa Rodríguez no només la preocupa que les dones puguin aprendre un ofici i valer-se per elles mateixes. Per això dedica una atenció especial a la formació cristiana: «Les dones de la presó tenen molta fe en Crist, en Déu. Crec que és allò que les manté. Enguany hem fet una convivència, totalment voluntària, amb les missioneres del Verbun Dei per treballar el tema de la fe. L'experiència

va ser molt positiva i les dones reclamen més trobades d'aquesta mena perquè volen conèixer més coses sobre la fe i sobre Jesús». En aquest sentit, des d'Ared s'assenyala la col·laboració de les Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül: «Una d'elles treballarà amb nosaltres i portarà el tema de la formació cristiana.»

Rebuig social

La societat està carregada de prejudicis i les persones que surten de la presó no hi són impermeables. Des de la direcció d'Ared s'afirma que s'està avançant molt lentament en aquest tema, malgrat que les dificultats continuen presents: «Ens fa mal el rebuig envers aquests homes i dones que intenten refer la seva vida. És una realitat que encara existeix. Però cal destacar que en cap moment el barri on estem ubicats ens ha posat traves ni dificultats. Les dones es comporten correctament i no donen peu a l'existència de problemes.»

Mercedes reconeix que no és fàcil iniciar una nova vida, però vol llançar un missatge d'esperança: «Jo vaig arribar a la presó per una sèrie de circumstàncies, era immadura, vaig caure en la droga... no estava contenta amb mi mateixa. A la presó vaig començar a reflexionar sobre la vida que havia portat i vaig voler canviar. Ara em trobo segura perquè controlo la meua vida i sé el que vull. Les dones han de tenir fe en elles mateixes i

esforçar-se perquè val la pena viure.»

Ared ha estat per a Mercedes l'oportunitat de demostrar a la societat que es pot començar de zero. Per a aquesta dona, la seva experiència «pot ajudar altres dones que surten de la presó. Sé el que passen, el que senten... Surts de la presó desorientada, no tens un ofici. Jo ja havia patit molt i no volia patir més, volia tirar endavant. Quan observo aquests dones m'hi veig jo mateixa ara fa tres anys.» La recepta per tirar endavant és, segons Mercedes, «prendre-sho amb serenitat, esforçar-se per aprendre una professió... crec que és maco veure com aquestes dones comencen a creure en elles mateixes i descobreixen una nova vida. Mercedes ha recuperat les ganes de viure i té molts projectes al cap, entre d'altres estudiar costura, i assegura que «m'encanta ensenyar i sobretot transmetre que es pot començar de nou».

Projectes de futur

De cara al futur, Ared ha dissenyat un projecte integral destinat a acollir famílies monoparentals (mares amb fills): «Es tracta que els nens puguin estar amb les seves mares, en lloc de deixar-los amb famílies d'acollida.» El projecte preveu aconseguir quinze o vint apartaments junts on acollir aquestes famílies: «Crec que no és bo que les mares estiguin separades dels seus fills perquè aquests nens estan dividits, tenen dues famílies. D'una banda, la família que els dona afecte i tot allò necessari per viure, i de l'altra, la seva mare. Aquesta mare no han de viure separades dels seus fills», afirma Teresa Rodríguez. Des de l'associació es faria un seguiment de cada família monoparental, amb un educador, la qual cosa permetria no haver de separar la mare del seu fill.

Des d'Ared es valora molt positivament la trajectòria d'aquests anys i el fet de constatar que és possible recuperar aquestes dones que per diverses raons no poden integrar-se ni socialment ni laboralment. Com assenyala Teresa Rodríguez: «Jo sóc de les que pensa que quan es tanca una porta, la finestra que s'obre és encara més gran.»

Rosa María Jané Chueca

La Mercè, en l'Any Sant

La festa de la Mare de Déu de la Mercè se celebra enguany d'una manera especial a causa del gran Jubileu de l'any 2000. La caritat, entesa com a amor a Déu i als germans, és un dels elements característics del Jubileu. Aquest Any Sant és un temps propici per actualitzar i renovar les disposicions jubilaris de la llei de Moisés (Levític, 25), entre les quals s'hi troba l'alliberament dels esclaus. Aquesta disposició es tradueix en formes d'esclavatge del nostre temps, com pot ser el comerç sexual, l'exploatació de menors, el treball clandestí, les persones empresonades... «L'advocació de la Mare de Déu de la Mercè presenta un missatge d'alliberament integral de la persona i la proximitat vers les necessitats actuals —explica el rector de la Mercè de Barcelona, Mn. Salvador Cristau—, volem ser sensibles a les necessitats de moltes persones del barri: gent sola, gent gran, pobres, persones que acaben de sortir de la presó... el Jubileu remarca la dimensió d'una conversió a l'Evangeli més plena que ens orienta vers un servei dels més necessitats.»

La basílica santuari de la Mare de Déu de la Mercè ha preparat un programa de celebracions molt complet per honorar Maria, dona lliure i alliberadora:

• **Divendres 22:** missa a les 12.00 i a les 19.30. A les 19.15, visita espiritual a la Mare de Déu.

• **Dissabte 23:** missa a les 12.00, 18.00, 19.00 i 20.00. A les 19.45, vespres cantades pel cor, comunitat parroquial i Federació de Cristians de Catalunya.

• **Diumenge 24:** missa a les 8.00, 9.00, 10.30 (presidida per Mons. Ricard M. Carles, amb la participació del Cor d'Antics Cantaires de l'Orfeó Gracienc i l'Orquestra de Cambra Amics dels Clàssics), 12.00, 13.00, 14.00, 18.00

La Mare de Déu de la Mercè.

(interpretada amb signes per a sordmuts), 19.00 i 20.00. A les 19.45, rosari i pregàries a la Mare de Déu de la Mercè.

• **Dilluns 25:** missa a les 12.00 i a les 20.00.

Del 25 de setembre al 2 d'octubre, a les 19.30, octavari de la Mare de Déu, rosari, pregàries i eucaristia.

**FUNDACIÓ
OBRA NTRA.
SRA. DE FÀTIMA**

LLAR INFANTIL

Som molt directes perquè...

NECESSITEM UNA FURGONETA
per traslladar els nens a les seves
escoles

**ENS PODEU AJUDAR A
ACONSEGUIR-LA...?**

Truqueu directament a la Llar:
(Sor Adela) 933 575 648
o a la Fundació: 932 151 593,
Pau Claris, 119, 3r 1a, Barcelona

església en el món

ANÀLISI

Una sola Església

Qui hagi llegit la *Introducció al Cristianisme* de Josef Ratzinger sabrà que el seu autor no és un funcionari qualsevol de la Cúria romana, sinó un teòleg i un pensador de primeríssima categoria. Per això llegirà amb gran respecte qualsevol text que porti la seva signatura. I la seva signatura porta la declaració *Dominus Iesus*, de la Congregació per la Doctrina de la fe, sobre la unitat i la universalitat salvífica de Jesucrist i de l'Església. El mal és que qui la vulgui llegir amb respecte topà amb una doble dificultat: primera, trobar el text; segona, no deixar-se endur pel corrent sensacionalista que ja li ha trobat dos punts polèmics: que els protestants no són Església i que, per tant, no es poden salvar. Si altres iniciatives no us el fan avinent, podeu trobar el text per Internet, en diverses llengües, a la web del Vaticà (www.vatican.va). Quant als dos punts polèmics, es pot reconèixer que tenen alguna base en el text, però no reflecteixen el pensament de la declaració.

Dels protestants se'n parla en el número 17, per a dir: «Les comunitats eclesials que no han conservat l'Episcopat vàlid i la genuïna i íntegra substància del misteri eucarístic, no són Església en sentit propi; tanmateix, els batejats en aquestes comunitats han estat incorporats a Crist i, per tant, estan en certa comunió, tot i que imperfecta, amb l'Església. En efecte, el Baptisme en si tendeix al desenvolupament complet de la vida en Crist mitjançant l'íntegra professió de fe, l'Eucaristia i la plena comunió en l'Església.» Reconeix, per tant, que les Comunitats de la Reforma estan formades per autèntics cristians, realment incorporats a Crist i en comunió, tot i que imperfecta, amb l'Església. La frase polèmica, per tant («no són Església en sentit propi»), no afecta a la validesa del seu baptisme, ni gradua la seva fidelitat personal a les exigències

El Dr. Sánchez amb el cardenal Ratzinger i el Papa.

d'aquell baptisme (en paraules pobres: poden ser molt més bons cristians que nosaltres). Afecta les institucions visibles que organitzen la vida d'aquelles comunitats, i no en diu pas mal, diu simplement que «no són Església en sentit propi».

De fet, aquelles institucions visibles tampoc no es consideren «Església» en el sentit en què ens hi considerem nosaltres: no es donarien a si mateixes el títol d'«Església de Déu». En aquesta línia, recordo el cas de dos coneguts exegetes: Ernst Käsemann i Heinrich Schlier. El primer va tenir dissensions amb l'Església evangèlica del Württemberg, i se'n va sortir sense entrar en cap més, sota la idea que l'«Església de Déu» és una realitat espiritual no necessàriament lligada a institucions visibles. Amb Schlier va anar al revés: va arribar per motius exegetics a la conclusió que l'«Església de Déu» havia de ser una realitat existent en el present i conscient de ser la tal «Església de Déu»: veient que la seva Església no tenia aquesta consciència, es va fer catòlic.

Es pot opinar tanmateix que la diferència entre «ho són en sentit diferent» i «no ho són en sentit propi» pot no ser substancial, però seria important des d'un punt de vista ecumènic: hauria pogut contribuir millor que algun dia ho siguin «en sentit propi».

D'altra banda, en el mateix número del document hi trobem la idea següent: «Les

Esglésies que no estan en perfecta comunió amb l'Església catòlica però s'hi mantenen unides per mitjà de vincles estretíssims com la successió apostòlica i l'Eucaristia vàlidament consagrada, són veritables esglésies particulars.» És a dir que el Papa es podria dirigir a l'«Església de Déu que resideix a Constantinoble» o a l'«Església de Déu que resideix a Moscou», referint-se a l'Església ortodoxa. I això, salva prova en contra, representa un autèntic progrés teològic respecte de documents anteriors.

La salvació

Altres tema és el de la salvació, molt més central en el text. Qui llegeixi el document hi pot trobar unes vint al·lusions a l'acció de Déu fora del recinte de l'Església, i no sols entre els cristians. Confiem que no entendrà que Déu envia les seves gràcies a tota aquesta gent per entretenir-los en aquesta vida i després enviar-los tranquil·lament a l'infern. Quant als cristians separats, no diu sols que es poden salvar, sinó que fins i tot entre aquelles comunitats que no són Església en sentit propi, «l'Esperit de Déu no ha deixat de servir-se'n com a mitjans de salvació» (núm. 17).

De tota manera, la polèmica es pot encendre entorn una frase que el document treu de textos anteriors: «Cal, doncs,

mantenir unides aquestes dues veritats: la possibilitat real de la salvació en Crist per a tots els homes i la necessitat de l'Església en ordre a aquesta mateixa salvació» (núm. 20). Aquí hi ressona la frase d'Agustí: *Extra Ecclesiam nulla salus* («Fora de l'Església no hi ha salvació»), frase que ja havia estat suficientment aclarida pel Concili Vaticà II: «No es podrien salvar els qui, sabent que l'Església catòlica va ser instituída per Jesucrist com a necessària, rebutgessin d'entrar-hi o no volguessin continuar dintre d'ella» (LG, 14). Vol dir que, en el pla de Déu, l'Església no és un mitjà simplement opcional («si t'agrada...»), sinó un mitjà «instituit per Jesucrist com a necessari»... per a tots aquells que en són conscients. Per als altres, queden possibilitats il·limitades d'arribar a la plena fruïció de Déu, les quals, encara que ells no ho sàpiguen, passen per Crist i per l'Església.

El nostre document representa un extens comentari a aquestes idees, amb una colla de detalls teològicament interessants, que demanarien més espai del que disposem. Entre altres, trobem molt interessant, tot i que no serà acceptat unànimement, el capítol V sobre «Església, Regne de Déu i Regne de Crist»: no es poden identificar simplement, però tampoc no es poden separar simplement: en el pla de Déu, l'Església és un instrument privilegiat en la construcció del Regne. Si se'n permet la caricatura, diríem que no pot ser que quan Crist, al final de tot, entregà el Regne a Déu Pare (1Co 15,24), el Pare li digui: «Perdona, noi: ja en tinc un, de Regne.»

Jordi Sánchez Bosch

Membre de la Pontificia Comissió Bíblica

SIGNES D'AVUI

Els joves com a repte

Em van comentar recentment en una pizzeria l'impacte que va produir a Roma la celebració del Jubileu dels Joves, que va culminar en la Jornada Mundial. Alegria, optimisme, serietat, entusiasme, respecte... es van palesar en pregàries, reunions, passeigs dels joves pels carrers. Mentre la nostra conversa discorria per aquests temes, vam sentir que els nostres veïns de restaurant parlaven del mateix. Em van explicar en una altra ocasió que l'alcalde de Roma havia previst canviar les flors de la plaça Venècia el diumenge en preveure les destrosses que causaria la multitud de joves. Quan al matí dominical hi van anar els encarregats a realitzar el canvi, van descobrir que els parterres florals es trobaven en perfectes condicions. Milers d'anècdotes favorables es podrien recollir sobre aquesta trobada. Crec que el cor de molts joves ha estat tocat per la gràcia de Déu en aquest esdeveniment. Per als grans, ha estat molt estimulante descobrir un rostre jove de l'Església. No es tracta ara de posar-se a lloar el que va passar ni de tancar-se sobre un nucli important de joventut. El Papa va llençar a Castel Gandolfo un nou repte a tots els catòlics del món: arribar no tan sols als joves de les parròquies sinó també als que no trepitgen mai una església.

«L'Església no pot ignorar o menysprear el creixent fenomen juvenil dels nois del carrer», va dir el Papa. No n'hi ha prou de veure el món de la joventut des dels observatoris de les investigacions sociològiques o de les converses periodístiques. No n'hi ha prou d'enaltir les qualitats dels joves o condemnar els seus comportaments equivocats. Cal acostar-s'hi, barrejar-s'hi, emprendre programes pastorals d'evangelització de les noves generacions. La força de Crist els arribarà per contagi personal. Acostar-se als nois i noies del carrer constitueix un gran repte per al nou mil·lenni. Gosar posar en pràctica aquestes orientacions, em deia un amic, pot posar en perill el propi cap. No n'hi ha prou d'aplaudir les orientacions del Papa. Dur-les a terme té el seu preu.

Lluís Serra i Llansana

ASSOCIACIÓ CULTURAL HARMONIA

EXPOSICIÓ DE LABORS I TREBALLS MANUAUS

Del 25 al 28 de setembre

Horaris: 10 a 13 h.

16 a 20 h.

c/ Marquès de Sentmenat, 26, entl. 1a - 08014 Barcelona
Autobusos: 15, 43, 54, 59. Metro: Plaça del Centre (línia verda)

«Espero un compromís entre rectors per un nou humanisme»

■ Miquel Gassiot, rector de la Universitat Ramon Llull (URL)

El 10 de setembre es va tancar el Jubileu de les Universitats, que va aplegar a Roma uns 10.000 professors universitaris. En la celebració eucarística celebrada a la plaça de Sant Pere, Joan Pau II va recordar en l'homilia que la recerca universitària és un camí privilegiat per trobar Déu. Amb motiu d'aquest Jubileu us oferim aquesta entrevista a Miquel Gassiot.

—La URL no es defineix com una universitat catòlica sinó com a universitat d'inspiració cristiana. Què vol dir?

—La URL és d'inspiració cristiana per voluntat dels seus fundadors, que essencialment van ser institucions universitàries d'Església que es van federar, com l'escola de magisteri Blanquerna, l'Escola de Telecomunicacions de La Salle, o l'Institut Químic de Sarrià i ESADE que són dels jesuïtes. Però en el moment de constituir-se van incorporar entitats laïques, com el Cercle d'Economia, que es van integrar en aquest projecte acceptant el principi fundacional de la inspiració cristiana. El vector dinamitzador, l'arrel, tot el projecte educatiu, tota l'empenta es basa en la filosofia cristiana i per tant en l'Evangelí. Ens diferenciem d'una universitat pontifícia en què no tenim una vinculació jurídica amb la Santa Seu, segons el desig i voluntat del cardenal Narcís Jubany, que fou una persona molt important en la fundació de la URL fa deu anys, i que va dir que a Catalunya no estan els temps per fer una universitat catòlica pontifícia. En canvi creia en la inspiració cristiana, i en això estava en sintonia amb totes les institucions fundadores.

—Per què no era convenient una universitat catòlica?

—Possiblement perquè així hi ha una agilitat més gran i se sintonitza més amb el tarannà del país. De fet, després del Concili Vaticà II gairebé no s'han creat més universitats pontifícies. Jo, enginyer químic, vaig seguir molt de prop el procés fundacional, ja que era el director general del l'Institut Químic de Sarrià, i vaig confiar cegament en l'opinió del cardenal Jubany, ja que a Catalunya no hi havia ningú més ben informat i amb més autoritat que ell en aquesta qüestió.

—Quin to característic dona la inspiració cristiana a la URL?

—La formació integral de la persona de l'alumne. La formació universitària és un procés dur; jo sempre dic que l'estudi i el treball intel·lectual són una de les activitats límits de l'ésser humà i per això es necessiten unes motivacions importants. La societat actual posa la motivació de l'èxit professional. Nosaltres en posem una altra: la plenitud de la persona amb un projecte de transcendència i de servei als altres. No sé si ho aconseguim, però ens esforcem tot el que podem, i la gent que agafa els nostres alumnes per treballar noten que tenen quelcom de diferent, com un segell. Això és difícil de definir, però potser és el que els hem transmès d'aquesta filosofia i manera de pensar.

—I a la pràctica en què es nota?

—En què s'intenta dialogar molt amb els alumnes. El gran perill que tenim els professors és caure en el vici de no posar-se al servei dels alumnes, sinó de servir-se d'ells, i contra això lluitem molt. Un qüestionari d'examen mostra molt bé si el professor es vol lluir o si està pensat per mostrar a l'alumne el que sap i ajudar a valorar correctament. Intentem fer una reflexió continuada per equips en els centres de formació i pel treball de seminaris

Miquel Gassiot.

i laboratori que faciliten el contacte entre professor i alumne.

—Giuseppe D'Ascenzo, rector de La Sapienza de Roma, trobava a faltar aquest contacte perquè els alumnes tenen la creativitat per avançar.

—El cas de La Sapienza té un problema molt gros: és la universitat més saturada d'Europa amb més de 200.000 estudiants, i a més el sistema italià considera el professor com una institució intocable. Per sort, D'Ascenzo ho està canviant. Al nostre país és diferent. La universitat és una comunitat acadèmica on l'alumne rep un 99% i aporta un 1% quan arriba. Però a mesura que

participa pel diàleg dona més, sobretot per les preguntes que fa, que ajuden molt a millorar la docència i a obrir horitzons que el professor no havia pensat. Aquest procés culmina en el doctorat amb una autèntica aportació, i nosaltres intentem despertar aquesta creativitat pel diàleg.

—Vostè va assistir al Jubileu de les Universitats, que tenia per lema «Un nou humanisme». Creu que hi ha un dèficit d'humanisme en la societat actual i que toca a les universitats aportar-lo?

—L'evolució del món i la globalització porten a l'ésser humà a esdevenir un pur instrument d'ambicions i objecte de grans manipulacions. És necessari que tota la societat, o almenys aquella part que té més possibilitats d'aportar amb llibertat i enriquir el pensament humà es mobilitzi amb decisió i unitat per defensar l'ésser humà. El centre de la globalització hauria de ser la persona. Tenim una eina d'enorme potencialitat per connectar el món i si està al servei de l'ésser humà podríem resoldre problemes gravíssims que afecten la gent. Cal que algú amb llibertat influeixi decididament sobre l'opinió pública perquè qui té la responsabilitat i els recursos canviï d'estratègia. En aquest sentit crec que Joan Pau II ha tingut un paper importantíssim perquè s'ha de reconèixer que va començar a enfonsar el mur que separava el món en dues parts. Precisament el Jubileu de les Universitats ha estat el nucli que ha atret representants de tot el món i de totes les confessions convocats per La Sapienza, que és una institució pública, i el Ministeri d'Educació italià. Espero que s'aconsegueixi un compromís de tots els rectors per treballar per un nou humanisme. Que les universitats es posin al servei de l'educació, la investigació i la difusió perquè la persona humana

amb la seva dignitat sigui realment el centre de la globalització, i no l'interès de les grans fortunes i capitals.

—El mitjà més propi d'humanització d'una universitat és la transmissió de coneixement i d'una manera específica la transmissió per la recerca. En canvi, aquesta sembla una de les dimensions que més costen.

—Abans de ser rector he fet investigació durant molts anys, per exemple sobre la intoxicació provocada per l'oli de colza, i això em dona una certa autoritat sobre el tema. És veritat que calen mitjans, però el primer és el compromís per entrar i anar a buscar en el món del desconegut, i això ja es pot fer amb una bona biblioteca, un paper i un llapis, ara diríem un ordinador. Per tant el problema que molta gent no faci recerca és que falta una vertadera motivació. Un dels paràmetres de valoració positiva d'una universitat hauria de ser la capacitat de crear veritables vocacions de recerca i engrescar els alumnes dels últims cursos per entrar en l'extensió del coneixement en el terreny desconegut. Això és dur i difícil, i el problema està sovint en què no s'ha arribat al diàleg i al tracte individual entre alumne i professor. Sols així la docència universitària és gratificant, i l'alumne pot captar en el professor un testimoni de vida i no sols algú que omple pissarres.

Guillem Farré

Som al 2000!

L'Any del Jubileu

Casa d'Espiritualitat del

SANTUARI DEL MIRACLE

Aquest any té una particular significació per als cristians: celebrem els 2000 anys del naixement de Jesucrist. L'Església celebra un gran Jubileu amb l'objectiu, proposat pel Papa Joan Pau II, de: "confirmar i enfortir la fe i el testimoniatge dels cristians". Fem nostre aquest objectiu de testimoniatge evangelitzador.

Per a Tothom

■ EXERCICIS ESPiritUALS

Del 16 al 22 d'octubre
Director: P. Salvador Plans, monjo.

■ RECÉS, CAP DE SETMANA

Del 20 al 22 d'octubre
Director: P. Salvador Plans, monjo.

Entre tots fem que aquest any que celebrem els 2000 anys del naixement de Jesucrist, sigui un "veritable any de gràcia" per a tothom. Uns dies de recés seran una experiència personal enriquidora.

PER A INFORMACIÓ, INSCRIPCIONS I RESERVES:

CASA D'ESPIRITUALITAT
25287 EL MIRACLE (El Solsonès)
Tel: 973 48 00 45
Fax: 973 48 02 43

TESTIMONI

Joan XXIII, una beatificació molt esperada

L'emoció fou intensa quan a la balconada de Sant Pere del Vaticà es desplegaron els tapisos dels cinc nous beats i l'assemblea ratificà amb aplaudiments i llàgrimes el que acabava de declarar el papa Joan Pau II en nom de l'Església i a petició dels bisbes dels llocs on havien mort els nous beats: la santedat és possible. Déu ens regala el do del seu Amor i el fa fructificar entre els seus fills i filles. No en dubtem pas, la terra és plena de la bondat del Senyor. Joan XXIII és exemple i intercessor prop de Déu.

El Papa Bo, el nou beat Joan XXIII, Angelo Giuseppe Roncalli, amb rostre bondadós i somrient ens mirava i ens beneïa a tots, des del retrat del tapís. Era la seva «carícia», la carícia del Papa per als fills i filles de Déu.

Fill de pagesos pobres però treballadors i molt honrats, cristians senzills de Sotto il Monte, havia estat sacerdot, professor del Seminari i secretari eficient del seu bisbe, a Bèrgam, la seva diòcesi d'origen propera a Milà. Posteriorment, havia treballat molt per tot Itàlia en bé de les missions, i als 43 anys havia estat nomenat bisbe i representant diplomàtic de la Santa Seu a Bulgària, i després a Turquia i Grècia —on conegué els cristians ortodoxos i se'ls estimà per sempre més—, des d'on fou cridat per ser nunci a França, en moments delicats. Als 72 anys és creat cardenal i enviat com a patriarca de Venècia, i als 77, quan ja tothom es retira, Déu el crida a esdevenir el Papa de la bondat, senzill, franc i valent. I obre les finestres de l'Església al buf de l'Esperit, la renova amb la profecia de la convocària del Concili ecumènic. Vaticà II, que havia de portar l'Església pels camins de la unitat, del servei al món, de l'obertura als valors de

Joan XXIII va ser el Papa de la bondat i la senzillesa.

la modernitat i la preparació eclesial per al nou segle.

Ens donà dues grans encíclics: *Mater et magistra*, sobre temes socials, i *Pacem in terris*, enviada a tots els homes de bona voluntat i on es valora la defensa dels drets humans i l'obertura al treball decidit per la pau. A Catalunya sempre agraïrem la seva defensa de les nacions sense estat. Els seus discursos més importants, el seu testament i sobretot el seu llibre pòstum *El diari de l'ànima* ens ofereixen un veritable magisteri espiritual.

Fou la imatge viva del Bon Pastor. Se sentia pare de tots, comprensiu amb els camins de la humanitat, misericordiós i bo amb tothom. Desarmava la seva bon-

homia, el seu acostament sincer i afectuós a tota classe de persones, i sempre amb una gran intel·ligència i un cor immens, que contagiava alegria. Tots ho vam captar. I el més meravellós és que, havent mort el 3 de juny del 1963, la gent el recorda i les noves generacions l'estimen i li preguen amb fervor.

El dia 3 de setembre, a la plaça de Sant Pere, mentre lloava el Senyor per haver-nos donat un exemple tan gran d'home humil i ple d'amor al Senyor i a la seva Església, recordava que sempre havia volgut ser home d'«obediència i pau» —com deia el seu lema episcopal—, dòcil instrument de l'Esperit Sant, en qui confiava amb cor d'infant.

Davant la seva tomba vaig ser testimoni emocionat del que una mare jove li deia al seu fill petit: «Envia-li un petó molt fort al papa Joan, el Papa Bo».

Sempre estigué obert a l'acció misteriosa i pacient de la gràcia divina. Confià, s'abandonà en mans de Déu, treballà i pregà molt, serví els designis ocults de la Providència i estimà molt i a tothom, mirant de no tenir mai cap enemic, sinó reconeixent el que hi ha de bo i de positiu en cada persona, per damunt de les idees.

Al seu testament ens deixà dit: «Filllets meus, estimeu-vos entre vosaltres. Cerqueu més el que uneix que el que separa. Recordo a tots allò que val més a la vida: Jesucrist beneït, el seu Evangeli, la seva santa Església, la veritat i la bondat. Us recordo a tots i pregaré per tots.» Un camí de servei i de santedat a l'abast de tots nosaltres, si ens deixem treballar per la gràcia de Déu.

Joan-Enric Vives
Bisbe auxiliar de Barcelona

SIERRA LEONE

Segrestats dos missioners javerians

FREETOWN.— A l'hora de tancar aquesta edició continuaven segrestats dos missioners javerians que treballen a Sierra Leone. Els missioners van ser retinguts pels rebels del Front Revolucionari Unit, que lluita contra el govern de Freetown. La notícia la va donar a conèixer el bisbe de Makeni, Mons. Giorgio Biguzzi: «Estem amoïnats, però confiem que no els faran mal perquè els rebels els coneixen. Saben com han ajudat la gent. Probablement els segrestadors han atacat la missió per agafar menjar.» Els guerrillers van arribar a la missió durant la nit i van segrestar els missioners (el P. Franco Manganello, de 62 anys, i el P. Vittorio Mosele, de 64), que intentaven fugir. (Misna)

TIMOR ORIENTAL

Mons. Belo demana reconciliació per afrontar el futur

DILI.— Amb motiu de la celebració del primer aniversari del referèndum que va donar la independència a Timor Oriental, el bisbe Carlos Felipe Ximenez Belo va celebrar una missa que va aplegar molts fidels. Mons. Belo va dir que aquest aniversari no es només un temps de celebració, sinó també de record de tots els qui han mort en 24 anys de violenta ocupació indonèsia. El prelat també va assenyalar la base del futur, que passa per la reconciliació: «Hem de perdonar els nostres enemics, els generals indonesis, els dirigents autonomistes, els qui donen suport a la integració amb Djakarta i els comandants de les milícies unionistes. (...) Espero que la gent no repeteixi les injustícies del passat.» (Zenit)

ESPANYA

Nova superiora general de les Caputxines de la Mare del Diví Pastor

BARCELONA.— Les Germanes Caputxines de la Mare del Diví Pastor van celebrar, el mes d'agost a Barcelona, el XXI capítol general, on ha estat escollida superiora general la mare Belkis M. Román Duarte. Nascuda a Bayamo, Cuba, és llicenciada en Ciències de l'Educació, va ser delegada de la superiora general per a Centreamèrica. Actualment residia a Espanya amb al càrrec de secretària general. (C.C.)

BALCLI'S

SALA DE SUBHASTES

DES DEL 1979

COMPREM AL COMPTAT

ANTIGUITATS, PINTURA S. XIX I XX

MOBLES, OBJECTES

JOIES, ARGENT I RELLOTGES

**PISOS SENCERS
VISITES A DOMICILI**

☎ 932 175 607 C/ ROSSELLÓ, 227 BARCELONA

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA
(edició setmanal)

**BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT
DE BARCELONA**
(edició mensual)

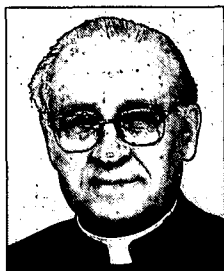
**GUIA DE L'ESGLÉSIA DE
L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA**
(edició anual)

RÀDIO ESTEL

Informe-vos al telèfon: 934 905 988
c/ Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catcrist.com

Carta Dominical

Del tu humà al Tu diví

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

En més d'una ocasió, alguns teòlegs s'han servit de la relació mare-fill per fer més comprensible l'accés a Déu. El nen somriu un dia a la mare, després que durant mesos ella l'hagi mirat somrient, sense rebre cap resposta. Hem arribat a somriure a Déu —reconèixer-lo, estimar-lo, agrair-li— després que des de l'eternitat Ell desitgés que existíssim i que fóssim intel·ligents.

«El nen petit —diu Von Balthasar— desperta a la consciència en ser cridat per l'amor de la mare.» El jo del nen es fa conscient davant el tu que és la mare. I així neix l'amor que, com l'el·lipse, té dos centres: jo i tu. I

això ahora obre al món.

En la crida de l'amor —en el nostre cas en el somriure matern— es dona la capacitat de la resposta. I el mateix succeeix amb la crida de Déu a l'existència i al seu coneixement. A l'infant no se li ocorre de pensar que és ell qui ha provocat el somriure de la seva mare. Ni nosaltres hem provocat que el pensament etern de Déu es dirigís a nosaltres.

L'espai i el món no apareixen pel jo, sinó pel tu; tant en l'aspecte humà com en el diví. El meu fonament no és en mi mateix, sinó en l'altre (mare) i en l'Altre (Déu). Si jo fos el centre de mi mateix, l'el·lipse seria un cercle, un tancar-se en un mateix en un cercle que no ens obriria a l'altre ni a les altres coses.

La mare no es dirigeix a alguna cosa de l'infant sinó a l'infant mateix, més enllà de les seves qualitats que pot compartir amb altres infants. I el fill respon a l'amor amb amor. Sense necessitat de conèixer amb detall qui l'estima. «Els infants —diu el mateix autor— es llenquen a la falda materna rodolant com una pilota».

Per què, doncs, aquest desig de conèixer amb detall Déu abans de respondre-li amb el nostre amor, si no és la nostra forma innata d'estimar?

En un procés ulterior, els pares s'esforçaran per conduir l'amor del nen cap a Déu, cosa que és més fàcil

quan ells es comporten com a fills de Déu i juntament amb els seus fills s'adrecen al Pare comú.

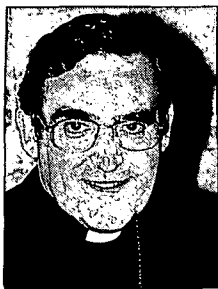
L'amor d'una persona s'ha de realitzar no solament al nivell rasament humà, sinó també al nivell de la persona integral, que està innatament oberta a allò que és transcendent, a Aquell que la transcendeix. I se li ha d'oferir l'amor a Déu des del moment que aquesta persona comença a estimar.

Un error fonamental de la humanitat ha estat suposar que es necessiten només dos elements per a l'amor: el tu i el jo; o la societat i el jo; o la humanitat i el jo. En realitat, se'n necessiten tres: un, l'altre i Déu; tu, jo i Déu. L'amor d'un mateix sense l'amor de Déu és egoisme; l'amor al proïsme sense amor de Déu abraça solament aquells que ens agraden i no els qui són detestables. No es pot lligar dos pals sense alguna cosa més que els pals.

Creure en Déu és llançar-nos als seus braços; esperar en Ell és descansar en el seu cor amb paciència; estimar Déu és participar en la seva divina naturalesa per la gràcia. Si l'amor no tingués fe i confiança, moriria; si l'amor no tingués esperança, els seus sofriments serien un turment i l'amor podria semblar un desamor. L'amor a si mateix, l'amor al proïsme i l'amor a Déu van junts, i quan se separen es trenquen a trossos.

Paraula i vida

Jesús a la presó?

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Prímat

Jesús ens diu en l'evangeli: «Era a la presó i vinguéreu a veure'm.» Jesús a la presó! Tanmateix no ens consta que Jesús hagués estat empresonat. Certament ho estigué, ho està i ho estarà en cadascuna de les persones que aquí i arreu estan empresonades.

La presó és dins la ciutat de Tarragona. Però està tancada i no és present en la vida de la societat. I està plena de persones: els qui estan al servei dels empresonats i els qui, privats de llibertat, compleixen condemna o esperen el judici i la sentència.

Amb motiu del Jubileu de la redempció de Jesucrist, Joan Pau II ha dirigit un missatge a tots els qui són a la presó. Aquest missatge està ple d'esperança. Reconeix que Jesús cerca cada persona en qualsevol situació en què es trobi, per tal d'oferir-li la salvació i no per imposar-la-hi. Crist espera de l'home una acceptació confiada de viure practicant el bé. Es tracta d'un camí de vegades llarg, però estimulante perquè no es recorre en solitari, sinó en companyia del mateix Crist. El Papa

diu que «Jesús és un company de viatge pacient, que sap respectar els temps i els ritmes del cor humà, a la vegada que anima constantment en l'assoliment de la meta de la salvació».

Els qui es troben a la presó pensen amb nostàlgia o amb remordiment en els temps en què eren lliures. Sofreixen amb amargor el moment present, que sembla que no passa mai. Però fins i tot el temps transcorregut a la presó és temps de Déu, que ha de ser viscut oferint-lo a Déu com a ocasió de veritat i de conversió.

La presó només té sentit quan, afirmant les exigències de la justícia i reprovant el delictes, serveix per renovar l'home, oferint a qui s'ha equivocat una possibilitat per reflexionar i canviar de vida i per integrar-se en plenitud a la societat. El Papa afirma que si s'aconsegueix això «tota la societat s'alegrarà i les mateixes persones a les quals s'ha ofès amb els delictes experimentaran que se'ls ha fet més justícia en veure el canvi interior dels delinqüents que en constatar el càstig que han pagat».

En general es pot dir que aquesta forma de càstig només aconsegueix en part fer front al fenomen de la delinqüència, i, en alguns casos, els problemes que crea són més grans que els que intenta solucionar. En ocasions la presó es converteix en lloc de violència i això fa difícil o inútil qualsevol intent educatiu de les mesures de reclusió. Els empresonats troben també en major o menor grau l'obstacle de poder mantenir contactes regulars amb la seva família i amb les persones estimades.

El missatge pontifici afirma que «estem lluny enca-

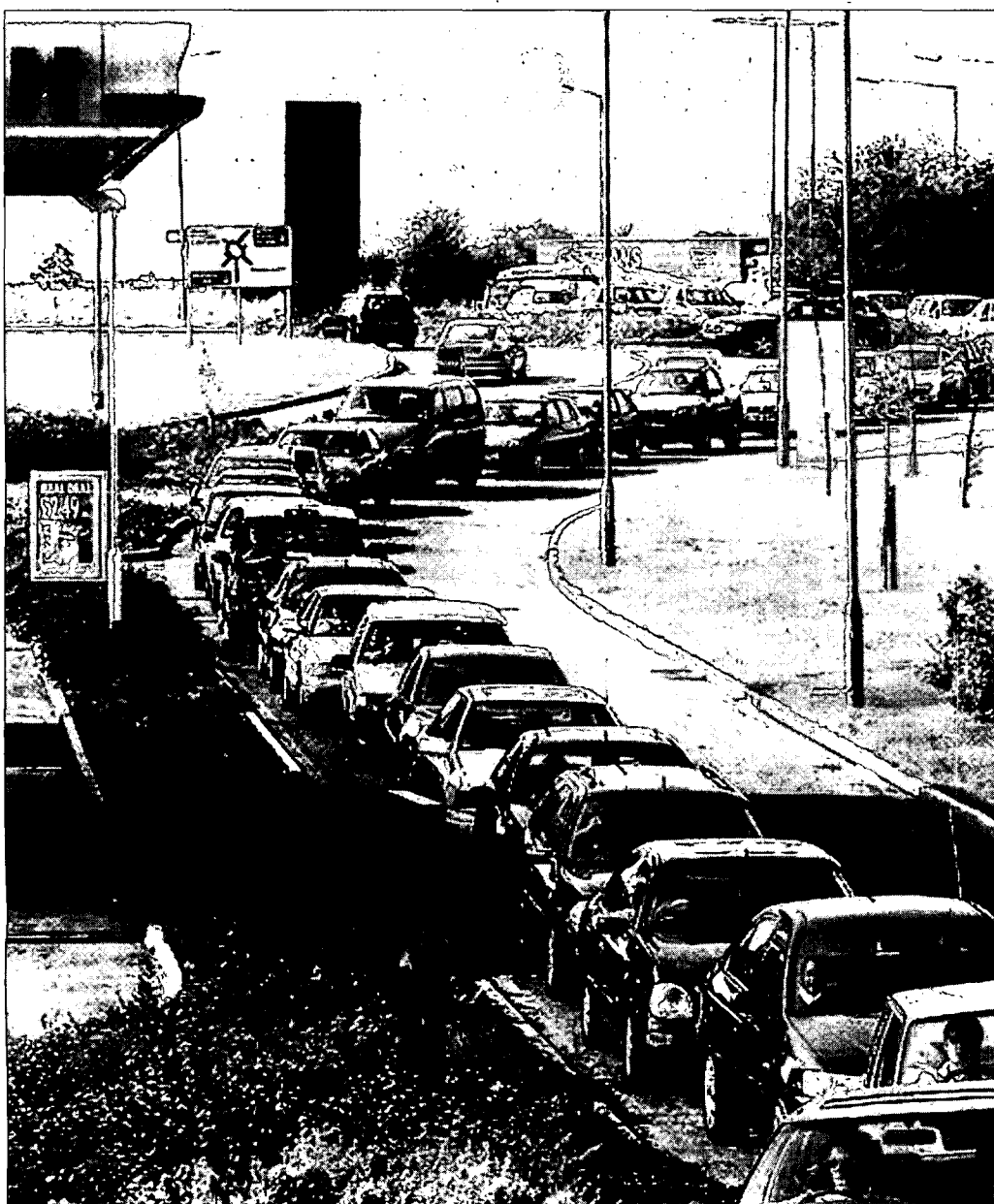
ra del moment en què la nostra consciència pugui quedar tranquil·la d'haver fet tot el possible per prevenir la delinqüència i reprimir-la eficaçment, i al mateix temps, oferir als delinqüents un camí de rehabilitació i de reinserció positiva a la societat». El Jubileu hauria d'ajudar-nos a avançar en aquesta doble acció.

Els qui es troben a la presó pensen amb nostàlgia o amb remordiment en els temps en què eren lliures.

opinió

Zoom

A les protestes pels preus de la gasolina i altres carburants que han tingut lloc principalment a França i al nostre país, s'hi han afegit també els transportistes de la Gran Bretanya. La solució que gairebé unànimement es reclama és la rebaixa dels impostos que graven els productes energètics. Però també unànimement els governs rebutgen aquesta solució que afectaria greument els ingressos a les seves arques.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

El «dia a dia» de Joan XXIII

Aquestes darreres setmanes han estat abundants les coses que s'han dit i escrit del papa Joan XXIII amb motiu de la seva solemne beatificació. També en aquesta columna setmanal hem informat sovint sobre el Papa Bo. Avui, però, ens plau transcriure uns pensaments íntims seus sobre el feinejar de cada dia, sense preocupar-nos massa pel demà. Heu-los aquí per si us poden servir:

—Només per avui, tractaré de viure al dia, sense voler resoldre els problemes de la meua vida d'un sol cop.

—Només per avui, em mostraré afable en les maneres; no criticaré ningú i no intentaré millorar o corregir els altres, sinó a mi mateix.

—Només per avui, seré feliç en la certesa que he estat creat per a la felicitat, no sols en l'altre món, sinó també en aquest.

—Només per avui, m'adaptaré a les circumstàncies, sense voler que les circumstàncies s'adaptin als meus desitjos.

—Només per avui, dedicaré deu minuts a una bona lectura, recordant que, si l'aliment és necessari per al cos, la bona lectura ho és per a l'ànima.

—Només per avui, faré una bona acció, i no ho diré a ningú.

—Només per avui, faré una cosa que no desitjo fer, i si em sentís ofès en els meus sentiments, procuraré que ningú no se n'assabenti.

—Només per avui, faré un programa detallat. Potser no el compliré a bastament, però el redactaré i em guardaré de dues calamitats: la pressa i la indecisió.

—Només per avui, creuré que encara que les circumstàncies demostrin el contrari, la Divina Providència s'ocupa de mi com si al món no hi hagués ningú més.

—Només per avui, no tindrè temors. De manera particular no tindrè por de gaudir i disfrutar de tot allò que és bonic, i creuré en la bondat humana.

Notes insignificants

Germà Adrià

Infants mancats d'amor

En l'Evangeli del diumenge 25 et contemplo en una estampa sorprenent: agafes un nen, l'abraques, segurament li fas un petó i l'acaricies i aprofites per fer una solemne lliçó als teus apòstols.

T'envejo, Senyor. Perquè jo ja fa molts anys que no goso acariciar un infant. Si això ho haguessis fet al barri per on em moc, t'haurien acusat de pederasta i de molt més. Ja ho veus. I en canvi els infants necessiten afecte, necessiten mostres d'afecte; i petons, i carícies, i moixaines.

Saps una cosa?, fa prop de 20 anys que cada matí estreno el dia, durant gairebé dues hores al Centre Obert Salvador Gavina. I sóc conscient que durant aquests 20 anys no he tocat mai els cabells d'un nen ni li he estirat les cuetes a una nena... I ho sento, Senyor, perquè sé que molts d'ells han passat una mala nit, i molts d'ells no són estimats com ho necessiten.

Tu sí, Senyor. Vine a veure els nostres infants. Vine a besar-los i abraçar-los; vine a donar-los el teu afecte, que l'afecte de Déu Home ha de ser insospitat.

Quan el 1974 vaig començar a rondar pel Barri Xino hi havia molts infants que no anaven a l'escola. Vagaven tot el dia pel carrer. Ningú no es preocupava per ells. Com esperaven la meua estimació!, i jo no els la podia donar amb afectivitat tendra i palpable... Esperaven el meu somriure, els meus cafès amb llet... Des d'aleshores, Senyor, els infants han vist com es multiplicaven les entitats que viuen per a ells. I ara, Senyor, gairebé no n'hi ha cap que no vagi a l'escola. Gairebé no n'hi ha cap que no rebi les atencions que necessiten. Beneeix, Senyor, tots els que treballen amb infants i adolescents.

Al Centre Obert Salvador Gavina; al Casal d'Infants del Raval, que tant ha hagut de patir per la imprudència d'algun dels primers educadors, i amb la delicadesa i encert amb què se'ls serveix. Beneeix Escó: cada estiu atén més de tres-cents nois i noies, i després, durant l'any fa el seguiment dels meus conflictius. Beneeix Hora de Déu, que també es dedica totalment a infants i joves; al Centre Compartir, que aconsegueix miracles amb gairebé dos-cents nois i noies que mou cada tarda; beneeix els esplais de les parròquies i dels centres oficials.

Beneeix Cintra, on aconsegueixen que els joves rebutjats pels centres escolars estudiïn i treballin seriósament. Beneeix també Quatre Vents, aquesta llar d'infants permanent, que amb els nadons té cura de les mares i els ensenya a tenir cura dels seus fillets. Beneeix tants i tants mestres del barri que són allí entregats a l'educació, amb dificultats que certament no trobarien en altres barris.

Senyor, continua acariciant el teu infant. Senyor, continua alligant-nos amb el teu fill a la teua falda. Senyor, convenç a tothom, sobretot els governants, que la inversió més gran que poden fer és sempre la que es fa pels infants, per l'educació i per la formació.

Senyor, dóna'ns amor per als infants i fes-nos senzills com ells. També, llavors, ens podrem merèixer la teua abraçada i el teu afecte.

Punt de vista

Jordi Bassas i Ribalta
Escriptor i teòleg

El Papa rei

Sense tenir en compte tota la complexitat d'aquell moviment anomenat *Risorgimento*, que duria a la unificació del regne d'Itàlia, és impossible emetre judicis objectius i equànimes sobre la figura del papa Pius IX, beatificat recentment en companyia del seu successor llunyà Joan XXIII. Pius IX, a qui el malaguantat Jaume Vicens i Vives considerava un dels personatges més importants del segle XIX, fou, d'alguna manera, la víctima propiciatòria de les conxorxes jacobines entre Napoleó III i el seu protegit el comte de Cavour, ministre del rei Víctor Manuel de Sardenya i Piemont, de la dinastia de Savoia. No és cap secret per als historiadors moderns que Napoleó III, amb la creació del regne d'Itàlia, no volia altra cosa que afeblir l'hegemonia dels Habsburg, que dominaven el nord del país des de feia segles i que amb l'ajut del romanticisme revolucionari dels *carbonari* va crear el mite del «tirà austríac» entre els patriotes italians.

Pius IX, home astut, de seguida es va adonar de la maniobra i, tot fent mans i mànigues per evitar el conflicte bèl·lic amb Àustria, proposa liderar ell mateix el procés de reunificació del país. La proposta és contestada amb la creació d'una *república romana* sota la protecció de l'exèrcit de Garibaldi. Davant d'això, el Papa radicalitza la seva postura i declara il·lícita qualsevol col·laboració dels catòlics amb la dinastia dels Savoia. La derrota de Porta Pia, l'any 1870, no sols acaba amb el poder temporal del Papa, sinó que també interromp la celebració del Concili Vaticà I —que, en teoria, tindria la seva continuació en el Vaticà II sota el pontificat de Joan XXIII. Pius IX rebutja qualsevol tractat amb el nou règim, tot i la generositat de les ofertes de Cavour, i es declara presoner del rei d'Itàlia. S'inicia l'anomenada «qüestió romana» que no es resoldria fins al pacte de Laterà, l'any

Pius IX.

1929, entre Pius XI i Mussolini.

«El papa, nuestro rey, del de Italia es prisionero», encara havia cantat la meua àvia de petita. I hom no pot menys de pensar si aquella rebequeria de Pius IX no obeiria a alguna estratègia calculada, més que no pas a un simple rampell d'indignació. De fet, si es declarava presoner, evitava convertir-se en súbdit del nou rei, amb la qual cosa no es trencaria un fil conductor que provenia des de la mateixa caiguda de l'imperi romà d'Occident. Si el bisbe de Roma acabava de perdre el poder temporal, que justament sempre li havia garantit la independència davant d'un altre poder temporal, l'estatut de captiu, ni que fos «honorífic», era l'únic que li podia garantir aquella independència. Si, d'altra banda, això era perfectament previsible durant les primeres sessions del Concili, no té res d'estrany que la «infal·libilitat pontificia», que sempre havia estat doctrina de l'Església catòlica, fos objecte d'una definició dogmàtica expressa.

Els detractors de la figura de Pius IX sembla que no s'adonin de la gran importància d'aquella definició. El dogma suplia la pèrdua del territori en un nou ordre de coses, perquè era el signe extern de la preservació de la independència política del bisbe de

Roma. Un Papa «desposseït», però infal·lible, podria tenir molta més força moral i magisterial que no pas el titular dels vastos estats pontificis de feia segles. I això s'encarregarien de demostrar-ho els seus successors, des de Lleó XIII fins a Joan Pau II, passant pel nou beat Joan XXIII, a qui ben pocs li discutien el carisma de la infal·libilitat. El mateix «centralisme romà», que Pius IX hauria inaugurat, segons opinió de molts, caldria veure'l més aviat com l'inici d'un moviment que, de mica en mica, aniria allunyant el clergat catòlic de les dependències excessives respecte de l'Estat, que havien promogut, primer les monarquies absolutes i després la Revolució francesa. Pius IX comença com a víctima del jacobinisme —com deïem abans—, però al final de la

seva vida ja ha pogut sembrar el germen que, tard o d'hora, començaria a minar la prepotència de l'Estat absolut. Una lectura atenta del seu discutit *Syllabus* en descobreix el projecte.

Per acabar repeteixo el que deia al començament. Només la resituació del personatge en el seu context històric ens en pot donar una clau de comprensió. I en el cas del nou beat, el papa Pius IX, això és especialment vàlid.

saber escoltar

Pobresa de cor

Jesús, en el camí cap a Jerusalem a fi de lliurar la seva vida per la nostra salvació, adoctrina els deixebles. Dissenyava l'home nou. És el qui camina amb Jesús i segueix els seus passos. El Caminant precedeix els qui l'acompanyen. Ells han de posar els peus en les petjades del mestre. El camí cap a Jerusalem desvetllarà el cor dels qui han estat cridats i se senten vivament atrés pel Senyor. Un camí que commou, perquè està abocat a la creu. Tanmateix, entre tantes coses que causen estupor, hi apareixerà la llum resplendent de la Pasqua. Per arribar a la llum s'ha de passar per la creu.

Jesús, en un dels moments del pelegrinatge a la Ciutat de la Pau, afirma que per seguir-lo cal renunciar a tot. Les paraules són taxatives: *qualsevol de vosaltres que no renuncia a tots els seus béns no pot ser deixeble meu*. Llenguatge dur? No, és esplèndid pel qui sap el valor del tresor i la perla evangèlica. Ser deixeble del Verb encarnat: quina sort! Crist és abans que tothom. La lliçó sobre la pobresa no restarà pas com una anècdota. Poc abans de ser empresonat, en la imminència de la crucifixió, està davant del lloc on es fan les ofenses pecuniàries per al Temple. Hi desfilen grans prohoms i tiren les monedes amb una certa ostentació. Apareix, de cop, una pobra viuda i només disposa dues peces menudes. Jesús aprofita l'ocasió per fer pedagogia: *aquesta viuda pobra hi ha tirat més que tothom; els altres han tirat el que els sobrava; en canvi, ella, de la seva indigència hi ha tirat tot el que tenia per viure*. Lliçó transparent de generositat i amor! Toca la ratlla del «donar-se» a si mateix.

Jesús demana el desprendiment de les riqueses. Cadascú té

les seves. Però només el després té la clau per entrar al Regne. Aquí la qüestió és forta. Perquè els sentiments se'n van cap a l'amor a les riqueses. Es planteja l'ús de les coses d'aquest món. S'ha de sostenir a la pobresa del cor, l'evangèlica. Si no es procedeix així, s'ofega la caritat, element essencial de la vida cristiana.

Jesús va dir i fer coses molt xocants. En realitat lògica evangèlica. Una afirmació notable i sorprenent es troba en les Benaurances. Predica a la multitud, tenint en l'horitzó la bella imatge del mar de Galilea, que per ser feliç, tenir pau i assolir la salvació, s'ha de tenir pobresa de cor. Déu ha de ser el primer interès en la vida personal. El Senyor invita a aquesta experiència com a única font de felicitat. Pobresa que es palpa constantment als evangelis en la persona de Crist, que es lliura totalment a la glòria del Pare i a la salvació de la humanitat.

L'abundor de béns no pot ser pas una fita per al deixeble. Els béns materials no poden oferir el que no tenen: el vertader consol. Sant Agustí va escriure: *l'orgullós cerca el poder terrenal, mentre que el pobre en l'esperit cerca el Regne del Cel*. Això és bàsic en el cristianisme. Se'n dedueix que cal sentir-se en les bones mans del Senyor que mai no abandona els pobres. Vida immersa en la Providència. Confiança absoluta en Déu. Ell té el poder de donar-nos l'esperit de pobresa. Perquè un dia el puguem veure.

Joan Guiteras i Vilanova

a propòsit de...

Abuna Jan

He llegit moltes vegades el llibre de Tobit. Es tracta d'una encisadora història familiar. No sé si algú l'ha portat a la pantalla i, en tot cas, si ho ha fet amb fortuna. Estic segur que, a les mans d'un bon director, en sortiria una pel·lícula meravellosa. L'estructura de la narració sembla l'esbós d'un guió cinematogràfic.

També podria ser la base d'una discussió, entre gent jove inquieta, sobre el matrimoni, la família o la solidaritat. El caràcter didàctic del llibre l'ha relegat a un escrit de segona categoria, dins de la Bíblia. No he vist mai que al programa de cursos bíblics, d'aquests que sortosament abunden avui dia, s'inclogui el llibre de Tobit. Crec, en canvi, que és d'una gran actualitat i utilitat. Una cosa semblant devia pensar el P. B. Ubach quan, per terres mesopotàmiques, va voler obtenir i emportar-se un gran peix d'aquells rius. L'aventura que va viure per aconseguir-ho i transportar-lo, gairebé va ser tan gran com la de Tobies quan va marxar camí de Mèdia en companyia d'Azaries. Si podeu —cal ser amic d'algun monjo— demaneu que us ensenyin aquell gran peix i la foto que il·lustra al costat seu les vicissituds que va passar per arribar a Montserrat. Tot i que ara el veureu apergaminat pel pas dels anys, de totes totes, després de contemplar-lo, llegireu i tornareu a llegir el llibre quan pugueu i n'obtindreu un gran profit.

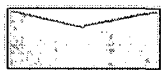
Al llibre hi ha una sentència de gran importància i utilitat: «Val més la pregària sincera i l'almoïna acompanyada d'honradesa que no pas la riquesa adquirida injustament...» (c. 12,8). (Això ho proclama el que s'ha donat a conèixer com un dels set que estan al costat de Déu.) I crec que sobre aquestes tres realitats es podran edificar les parets de la Fe, l'Esperança i la Caritat i, a l'edifici aixecat aleshores, podrà habitar-hi la gràcia. Els que només divaguen i discuteixen, i obliden la pregària, els que no s'estan de res, perquè seria masoquisme fer-ho, els que no ajuden ningú, ja que les desigualtats que hi ha entre els homes han de ser resoltes pels governs, difícilment podran tenir una vida cristiana satisfactòria.

A la narració ocupa un lloc clau el personatge que dona nom al llibre. Al principi sembla un bonàs, però aviat descobrim que és un decidit i valent complidor de la Llei. Més tard, cec a causa d'un accident, no cau en la desesperació: fa el que pot, aconsella, ajuda, ensenya... Quan llegia el llibre aquest últim cop, vaig recordar un bon home que conec. És un monjo de Montserrat que, entre altres coses, amb la seva obra *Peregrins de la Paraula a Terra Santa* ha ajudat molta gent a visitar aquella terra. Al seu dia va fer seriosos estudis exegètics i moltes altres coses. No obstant això, va perdre la vista i li és impossible continuar amb aquelles activitats. No s'afligeix. Parlant amb ell amigablement l'he vist tocar suauement les agulles del seu rellotge de cec, per, a continuació, dir-me: «M'esperen al confessional» i, tot seguit, va marxar cap a la basílica. Es diu Romuald M. Díaz, però quan va viure a Betlem, ja que el nom era una mica estrany per allà, se'l coneixia pel del *baptisme*. Hi va deixar un bon record. Fa poc qui aleshores el va tractar i l'apreciava, em va dir: què fa a Montserrat el bon Abuna Jan?

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà (ynaraja@retemail.es)

Cartes del lector

Els laics i la jerarquia

Sr. Director,

Déu sí, Església no! Aquest és un vell somni dels enemics de l'Església, que sempre i avui més que mai han instigat l'enfrontament entre les dues categories: les bases (els laics) d'una banda, i la jerarquia (el Papa i els bisbes) de l'altra. És clar que nosaltres, els laics, tenim les nostres prerrogatives, però ara no és aquest el problema. S'acusa la jerarquia de ser retrògrada, immobilitista i prepotent.

El primer tret és fàcil de refutar: no més cal llegir les resolucions del Concili Vaticà II, tan magnífiques com oblidades. Les altres acusacions són igualment injustes, però anem a pams. En primer lloc, ha de quedar ben clar que la jerarquia no és un producte d'elaboració històrica, sinó una institució del mateix Crist. Va ser Ell qui, lliurement, va escollir els seus apòstols i els va dir: «Qui a vosaltres escolta, a Mi m'escolta.» Els va manar que perpetuessin l'eucaristia. A Pere, el primer, li va dir que sobre aquella roca edificaria «la seva Església» i li va lliurar les claus del Regne, amb el poder de lligar i deslligar. Li va encomanar el pasturatge de les seves ovelles i li va prometre l'ajuda de l'Esperit Sant fins a la consumació dels temps.

Els poders de la jerarquia no són poders de dominació, sinó de servei. El primer servei que fa és la custòdia del dipòsit de la fe que Jesús li va confiar. La barca de Pere ja hauria naufragat moltes vegades sense el timó que la dirigeix. Pensar, doncs, que la jerarquia és una rèmor de l'Església i no la seva salvaguarda és caure en l'engany en què han ensopegat tants orgullosos i falsos reformadors que han enterbolit l'obra de Déu.

Si volem agrair Jesús hem d'escoltar, obeir i estimar la jerarquia, com ella també ens estima a nosaltres. Si no ho féssim, seríem com un ramat sense pastor, presa fàcil dels enemics que contínuament ens assetgen.

MAGÍ MIRET i BUTÍ
Sant Pere de Ribes

La beatificació de Carrasco i Formiguera i quelcom més

Sr. Director,

M'he llegit i rellegit les declaracions d'Hilari Ragué, monjo i historiador, publicades en el nostre setmanari el 10 d'agost passat sobre la vida, la mort i la convenient beatificació del polític democratacristià Manuel Carrasco i Formiguera. Com és sabut, durant la guerra civil, amenaçat de mort pels feixistes de Barcelona, es va haver d'exiliar i se'n va anar a Euskadi com

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, us oferim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

Convidats a un casament

Sr. Director,

Per casualitat, últimament he visitat alguna ermita i església i he presenciat uns quants casaments. Cada vegada és més freqüent veure un grup de convidats que esperen fora de l'església. I em pregunto: Què és el que fa tota aquesta gent que espera fora de l'església si han estat convidats al casament que s'hi està celebrant? Algun d'ells em podria respondre amb aparent coherència: «Estic esperant que s'acabi la cerimònia religiosa, perquè, és clar, jo no crec en tot això i he de ser conseqüent...» En això de ser conseqüent amb les pròpies creences, penso que hi ha molta ximpleria i molta disculpa. Més val esperar fora, més val no escoltar res que ens recordi que podem canviar, millorar o que potser la nostra vida no està sent del tot coherent.

Crec que en el cas de la invitació a un casament, el primer amb el que s'ha de ser conseqüent és amb l'amistat i més amb un familiar. Si una persona ens ha convidat a participar del moment més entranyable de la seva vida, ens manifesta l'estima i la consideració que ens té. De la mateixa manera, aquell que no és capaç d'estar present a la cerimònia del casament d'un amic o d'un familiar demostra egoisme, a més d'una gran falta d'educació. Penso que no és mereixedor d'aquesta amistat.

M. J. ALVARADO
Barcelona

a representant del Govern català. El vaixell que el portava, sortit d'un port francès, va ser capturat pels autoanomenats nacionals i poc després, a Burgos, fou condemnat a mort i afusellat. No dubto que el polític en qüestió va ser un bon creient catòlic i que el seu esperit gaudeix de la visió de Déu des del dia del seu traspàs, però no entenc per què «seria molt oportuna la seva beatificació i posterior canonització» com a màrtir de l'Església si la causa de la seva mort va ser per motius totalment temporals, en aquest cas polítics: era independentista com en feu palès en el moment de la seva mort.

En no ser màrtir per odi a la fe, l'Església no pot donar-nos gat per llebre. Una altra cosa seria, i això són figues d'un altre paner, que s'iniciés un procés de beatificació com a polític catòlic de vida i mort exemplars del qui va ser fidel servidor de Crist i de la seva Església. Pel que fa als ideals polítics, Déu ens ha fet lliures per decidir-los, respectant sempre els drets i les llibertats dels altres, cosa que a ell, com a tants d'altres —recordo uns quants capellans bascos—, li va costar la vida.

Tampoc no tinc cap dubte que entre els milers de persones que van ser injustament occides durant la guerra civil i la postguer-

ra, tant en un bàndol com en l'altre, amb sentència judicial o sense, unes 150.000, hi ha moltíssims «sants» que mai no seran canonitzats. És cert que les persones consagrades van ser unes 7.000, entre elles 12 bisbes i 283 monges, però no és sabut quants seglars foren sacrificats perquè eren gent que en deien de missa, perquè eren fidels a l'Església i no tenien cap relació amb grups polítics. Em consten diversos casos.

Tant els generals Batet com Escobar van morir amb els auxilis espirituals i el mateix president Companys es va confessar, va ajudar la missa (havia estat escolà) i va combregar, cosa que les biografies callen. El president Azaña, encara que no va morir de mort violenta, també va rebre assistència espiritual del bisbe de Tarbes-Lourdes. I un cas colpidor va ser el del poeta Federico García Lorca, que va demanar un capellà i li van dir que ja havia marxat. Un oficial (del cos d'assalt o de l'exèrcit) el va informar que si es penedia dels seus pecats i feia un acte d'amor a Déu, a l'hora de la mort seria com si hagués rebut els sants sacraments (una pel·lícula de la seva vida recull aquest detall). Les seves últimes paraules quan les bales feien blanc en el seu cos van ser: «Que Déu ens perdoni

a tots», és a dir, a ell i als que el mataven. Això, tant la pel·lícula com les biografies, no ho recullen. Jo ho vaig llegir en una revista quan es va celebrar el cinquantenari de la seva mort.

He trobat molt desafortunada l'afirmació del P. Ragué que «l'Episcopat espanyol només recorda "els seus màrtirs"». Serà perquè creu que els bisbes que ara formen la Conferència Episcopal Espanyola són els que van firmar la Carta col·lectiva del juliol del 1937? Em permeto recordar-li que tal carta la van signar 43 prelats; dos rebutjaren fer-ho (el cardenal Vidal i Barraquer, de Tarragona, i el bisbe Múgica, de Múrcia) i onze no van tenir oportunitat de decidir-se: havien estat assassinats a la zona que va quedar en poder del Govern republicà durant l'any 1936, el qual mai no va presentar cap excusa per les pèrdues sofertes per l'Església en vides i béns, com tampoc no ho van fer la mitja dotzena que formaren a l'exili.

En canvi, considero força interessant el que diu sobre la relació que sobre aquest afer va tenir amb el difunt cardenal Jubany i la negativa que li va donar d'iniciar un procés de beatificació de Manuel Carrasco i Formiguera. La reacció descriu molt bé el tarannà del P. Ragué: «Com que no va accedir a la segona proposta (la d'iniciar un procés de beatificació) no li vaig enviar l'esborrany de l'article.» La primera proposta era que dediqués un dels seus articles setmanals elogiant l'esmentat polític, l'esborrany del qual li havia demanat el cardenal.

JOSEP PONS VIVES
Barcelona

Pobres catequistes

Sr. Director,

Estem començant un nou curs i preparant-nos per a la catequesi amb cursets, nous llibres i tants bons materials i il·lusió per ajudar a desvetllar la fe dels nostres infants, joves... Un any més, però, els nous catequistes es troben sense el llibre fonamental per a la catequesi, és a dir, el Catecisme. Sí, el nou Catecisme de l'Església catòlica, que va sortir amb tanta eufòria, es va convertir aviat en un *best-seller*. Des que es va exhaurir en català, els fidels que no el van comprar en el primer moment l'estan demanant i buscant inútilment, amb un gran silenci, inexplicable, per part dels qui, llavors, ens el van proporcionar tan puntualment, amb un treball tan ben fet. No entenem, doncs, què passa. Mentrestant, pobres catequistes i pobres fidels que no poden gaudir d'aquest llibre fonamental.

Mn. JOSEP M. ARESTÉ MIRET
Rector de Sant Vicenç. Gualba

GESMOR

DES DE 1950

Servei permanent
24 hores
Ens desplaçem a domicili

Tramitació d'enterraments

En cas de defunció,
què s'ha de fer?

Truquen al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 905 988

«El Senyor Jesús» (1)

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Amb aquestes paraules —que li donen títol— comença la recent declaració *Dominus Iesus* («El Senyor Jesús») publicada per la Congregació per a la Doctrina de la Fe sobre la universalitat de la salvació de Jesucrist i la mediació de l'Església. Són unes paraules altament simbòliques, puix constitueixen la formulació més primitiva de la fe cristiana. Ho trobem a sant Pau: «Ningú no pot dir: Jesús és el Senyor!, sense l'impuls de l'Esperit» (vegeu 1Co 12,3).

El sentit de la declaració

Es tracta d'un document «adreçat als bisbes i als teòlegs, i a tots els fidels catòlics en general, sobre alguns continguts doctrinals imprescindibles» (núm. 3), en el qual no s'hi diu absolutament res de nou, però que, sorprenentment, ha suscitat una reacció de malestar en molts àmbits, fins i tot catòlics.

Que no s'hi diu res de nou en relació amb el tema principal és clar si mirem el

document mateix. Gairebé tot ell és un conjunt de cites d'altres documents, principalment del Concili Vaticà II i de l'encíclica *Redemptoris missio*, de Joan Pau II. Que hagi suscitat una reacció gairebé irada —en algun cas esporàdic, com en un article del diari *Avui*, una reacció barroera impròpia d'un catòlic— només es pot explicar per la manca de coneixement de la doctrina de l'Església, o per un procés de confusió «sobre continguts doctrinals imprescindibles». En aquest cas, la mateixa reacció negativa —procedent gairebé sempre de la reacció a una notícia d'agència, i no de la lectura del document en la seva integritat— estaria donant testimoni de l'oportunitat de la declaració.

La qüestió bàsica que centra tota la reflexió és el caràcter únic i universal de Jesucrist com a Senyor i Salvador i el caràcter d'unitat i unitat de l'Església que Ell ha volgut, amb la interpretació de l'afirmació conciliar que «aquesta Església subsisteix en l'Església catòlica» (*Lumen gentium*, 8).

El tema cristològic

No es poden fer simplificacions en aquest tema, però en realitat ho és, de simple, l'afirmació de fe predicada clarament per sant Pere: només en Jesucrist tenen els homes la salvació! (vegeu Ac 4,12). I el mateix Jesús va afirmar: «Ningú va al Pare sinó per mi.» El Nou Testament està amarat d'aquesta afirmació, i és realment una confusió en la fe pensar que Jesús és «un» salvador al costat dels altres, «una» manifestació de Déu al costat d'altres, «una» etapa no definitiva de la història de la salvació, etc. Per a la fe cristiana, que es recolza en la veritat de la Paraula de Déu, Jesucrist és el Fill de Déu enviat al món, «per nosaltres els homes i per la nostra salvació», i no admet cap «relativització». Només Ell ha reconciliat el món amb el Pare, una vegada per sempre, i creure en Ell i fer-se batejar és la condició de la salvació.

Estem parlant en termes de fe cristiana; i amb la seguretat que ve de la revelació de Déu. És evident que si no

s'entra en aquest àmbit, aquestes afirmacions semblaran sense sentit. Són afirmacions que no farà un musulmà ni un budista, per exemple, ni tampoc un agnòstic, i menys un ateu. Però això no «relativitza» les afirmacions en si mateixes: allò que Déu diu no és veritat «només» per als qui s'ho creuen, sinó que és en si mateix veritat. Déu és la Veritat.

Més encara: allò que Déu fa no és només en benefici dels creients. «Déu ha enviat el seu Fill al món» (Jn 3,16), i Déu vol la salvació de tots, per mitjà de l'únic mitjancer que ho pugui ésser en plenitud, Déu i home a la vegada, l'home Jesucrist (vegeu 1Tm 2,4). Per això creiem que, per una misteriosa comunió amb Jesucrist, que ve de la gràcia de l'Esperit Sant, els homes religiosos i honestos de tots els temps que no han conegut ni rebutjat Jesucrist, poden ésser acollits en la salvació de Déu. Això no és relativitzar l'anunci de l'Evangeli, que l'Església té la missió de fer, sinó confessar l'amor del Pare i l'exclusivitat de la mediació de Crist.

petites homilies

El Déu que allibera

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

He vist la captivitat dels meus fills i de les meves filles i els he deslliurats. Vet aquí com una mena de retrat de Déu. El nostre Déu és essencialment alliberador, redemptor. No és insensible a la situació de les seves criatures. Veu la misèria de tants i tants esclavatges a què estan sotmeses i ve a alliberar-les. Tota la història de la humanitat està centrada en aquesta acció redemptora. Jesucrist, el Fill de Déu fet home, ha vingut al món per alliberar els fills de Déu. Tots els homes i les dones de tots els temps i de tots els llocs. La mort-resurrecció de Jesús són la nostra llibertat. És el que Déu, per Jesús, ha fet a favor nostre. És magnífic el que el Senyor fa a favor nostre, amb quin goig ho celebrem.

A partir del fet genuí i únic de la redempció obrada per Jesucrist, tots els seus deixebles som urgits a seguir les seves petjades d'alliberament. En primer lloc adherint-nos personalment pel Baptisme i per la vida cristiana a aquesta redempció alliberadora. Tot seguit, però, i com a urgència conseqüent i lògica de la nostra adhesió a Jesucrist, lluitant sincerament per la redempció total dels nostres germans i germanes. Jesús ens ha alliberat de l'esclavitud del pecat. Procurem, doncs, que el pecat no ens esclavitz i edificuem un món nou on

ningú no es vegi esclavitzat pel pecat dels altres. Així ho han entès i practicat moltes voltes amb autèntic heroisme els vertaders deixebles de Jesús i han renovat la vida de persones i de pobles.

A casa nostra, la Barcelona del segle XIII, la Mare de Déu inspirava un mercader a fer mercè, do, de redempció a favor dels creients caiguts en l'esclavitud dels pirates de moreria. I Pere Nolasc, el mercader barceloní, reunia entorn d'ell uns quants companys i professaven solemnement a la catedral de Barcelona d'anar a redimir captius, posant-hi si era necessari l'ofrena de la pròpia llibertat i àdhuc la vida. El Déu que allibera es feia visible a través dels frares de la Mercè, i omplia la seva història de màrtirs de l'alliberament. Barcelona veia com el Senyor renovava la vida de la ciutat fent-hi flamejar la caritat més heroica. Semblava un somni, però era realitat i emplenava de satisfacció els seus fills. Quan el Senyor renovà la vida

Relieu sobre la fundació de la Mercè (catedral de Barcelona, obra anònima del 1689).

de Sió ho crèiem un somni; la nostra boca s'omplí d'alegria, de crits i de rialles. L'alegria de la redempció, els crits i les rialles de la llibertat comprada a preu de caritat cristiana.

Avui també hi ha moltes esclavituts i, massa sovint, es presenten larvades sota aparença de llibertat. Són, però, falses llibertats que esclavitzen sense pietat. El mal sempre esclavitz. I hi ha molt de mal en el nostre món. El repte de la caritat ens obliga sempre a sortir a redimir captius. A fer mercè de llibertat, com expressió de l'amor i la donació de Déu, a totes les persones. La gesta medieval de la Mercè barcelonina segueix cridant-nos a redimir captius. Des del cim de la seva basílica estén la mà sobre la ciutat i, mostrant-nos Jesús, fruit beneït del seu ventre, ens diu a tots: Feu el que ell us digui. El camí que ens porta a l'autèntic alliberament: el nostre i el dels altres. De tots.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial II)

Temps de durant l'any (Salteri: setmana 1)

SETEMBRE

24. Diumenge

XXV de durant l'any. Verd. Lectures: Saviesa, 2,12.17-20 / Salm 53/Jaume 3,16-4,3. ARQUEBISBAT DE BARCELONA: La Mare de Déu de la Mercè. Blanc. Lectures: Jeremies 30,8-11a / Salm 125 / Hebreus 12,2-7.11-13 / Joan 2,1-11

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gerard, b. mr.; Andoqui, mr.; Tirs, diaca, mr.; Pacífic, franc.

Festa Major: a Alguair, Almacelles, Almenar, Barcelona, Besalú, Calldetenes, Cervera, Duesaigües, la Conreria d'Escaladei, Fogars de Montclús, Franciac, Llanars, Llessui, Ogern, les Planes d'Hostoles, els Prats de Rei, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Julià de Ramis, Sant Mateu de Bages, Sant Miquel de Campmajor, Sant Pere de Torelló, Santa Coloma de Farners, Taús, Vallgorguina, Vall-llobrega i Vidrà.

25. Dilluns

Feria. Verd. Lectures: Proverbis 3,27-34 / Salm 14 / Lluc 8,16-18. GIRONA: Sant Dalmau Moner, dom. (MO) Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: La Mare de Déu de la Misericòrdia, de Reus. Sants, Cleofàs, deix. de Jesús, mr.; Herculà, sold. mr.; Llop, b. Santes, Aurèlia i Neomísia, vgs.

Festa Major: a Cervelló i Reus.

26. Dimarts

Feria. Verd. Lectures: Proverbis 21,1-6.10-13 / Salm 118 / Lluc 8,19-21. Si es vol: Sant Cosme i Sant Damià, germans, metges mrs. (MLI) Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Cebrià, mr.; Eusebi, b.; Cal·listrat, mr.; Nil, ab.; Emerà, b. Santa Justina, vg. mr.

Festa Major: a l'Albí, Esponellà, la Nou de Gaià, el Prat de Llobregat, Queixans, Sarra, Sils i Vandellòs.

27. Dimecres

Sant Vicenç de Paül, fundr. (MO) Blanc. Lectures: Proverbis 30,5-9 / Salm 118 / Lluc 9,1-6

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Adolf i Joan, germs. mrs.; Caius, b.; Aderit, b.; Florentí, mr. Santa Hiltrudes, vg.

Festa Major: a Alpens, Baronia de Rialp, Canet d'Adri i Tredós.

28. Dijous

Feria. Verd. Lectures: Eclesiastès 1,2-11 / Salm 89 / Lluc 9,7-9. Si es vol: Sant Venceslau, duc, mr. (MLI) Vermell; Sant Llorenç Ruiz i comps. mrs (MLI) Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Exuperi i Salomó, bs.; Heliodor, mr. Santes Eustoquio, vg. i Lioba, mr. Beat Simó de Rojas, trin.

Festa Major: a Sant Agustí de Lluçanès.

29. Divendres

Els Sants Arcàngels Miquel, Gabriel i Rafael (F) Blanc. Lectures: Daniel 7,9-10.13-14 (o bé: Apocalipsi 12,7-12a) / Salm 137 / Joan 1,47-51

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Fratern, b. mr.; Grimoald, prev.; Quiriac, anac. Santes, Ripsima i comps. mrs.; Gudèlia, mr. Festa Major: a l'Albiol, Almatret, Almoister, Artesa de Segre, Barceloneta (Barcelona), Bell-lloc d'Urgell, Castellar de N'Hug, Cavallera, Cervià de les Garrigues, Ciutadilla, Colera, Forès, Garrigàs, Isòvol, Lleida, Lloà, Margalef de Montsant, les Masies de Roda, Molins de Rei, Mont-roig del Camp, els Omellons, Orpí, Os de Balaguer, Palau-sacosta, Pradell, Rupit, Sant Martí de Llèmena, Sant Miquel de Fluvià, la Sentiu de Sió, Setcases, Tivenys, Torroja del Priorat, Vallfogona de Balaguer, Vallromanes, Vallverd, Ventalló, Vespella de Gaià i Vila-sana.

30. Dissabte

Sant Jeroni, prev. doctor (MO) Blanc. Lectures: Eclesiastès 11,9-12,8 / Salm 89 / Lluc 9,43b-45

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Honori i Gregori, bs.; Leopard, mr. Santa Sofia, vda.

Lectures bíbliques

Diumenge XXV de
durant l'any

Cicle B

Lectura primera

Sa 2,12.17-20

Lectura segona

Jm 3,16-4,3

Condemnem-lo a una mort vergonyosa

Lectura del llibre de la Saviesa

Els malvats deien: «Posem un parany al just; ens fa nosa i és contrari a tot el que fem; ens retreu que no complim la Llei i que no som fidels a l'educació rebuda. A veure si és veritat això que diu, provem com serà la seva fi. Si realment el just és Fill de Déu, Déu el defensarà i el salvarà dels qui el persegueixen. Posem-lo a prova: ultratgem-lo i torturem-lo, a veure si es manté serè; comprovem si sap suportar el mal, condemnem-lo a una mort vergonyosa. Segons diu ell, Déu ja el protegirà.»

El fruit de la justícia neix de la llavor que els homes pacificadors han sembrat en esperit de pau

Lectura de la carta de Sant Jaume

Estimats, on hi ha gelosies i rivalitats, hi ha pertorbació i maldats de tota mena. Però la saviesa que ve de dalt abans que tot és pura; és també pacífica, moderada i dòcil, compassiva i plena de bons fruits, imparcial i sincera. El fruit de la justícia neix de la llavor que els homes pacificadors han sembrat en esperit de pau.

D'on vénen entre vosaltres les lluites i les baralles? No vénen dels desigs de plaer que es conjuren en el vostre cos? Desitgeu coses que no teniu i per això mateu. Envegeu coses que no podeu aconseguir, i per això lluiteu i us baralleu. Però vosaltres, no teniu perquè no demaneu. O bé demaneu i no rebeu, perquè demaneu malament, amb la intenció de malgastar-ho tot en els plaers.

Al·leluia

2Te 2,14

Déu, valent-se de l'evangeli,
ens ha cridat a posseir la glòria de Jesucrist,
el nostre Senyor.

Evangeli

Mc 9,30-37

El Fill de l'home serà entregat...
Si algú vol ser el primer, ha de ser servidor de tots

Lectura de l'Evangeli segons sant Marc

En aquell temps, Jesús i els deixebles passaven per Galilea, però Jesús no volia que ho sapigués ningú. Instruïa els seus deixebles dient-los: «El Fill de l'home serà entregat en mans dels homes, el mataran i, un cop mort, ressuscitarà al cap de tres dies.» Ells no entenien què volia dir, però no gosaven fer-li preguntes. Arribaren a Cafar-Naüm. Un cop a casa els preguntà: «Què discutíeu pel camí?» Però ells callaven, perquè pel camí havien discutit quin d'ells seria el més important. Aleshores s'assegué, cridà els dotze i els digué: «Si algú vol ser el primer, ha de ser el darrer i el servidor de tots.» Després féu venir un noi, el posà al mig, el prengué als braços i els digué: «Qui acull un d'aquests nois perquè porta el meu nom, m'acull a mi, i qui m'acull a mi, no m'acull a mi, sinó el qui m'ha enviat.»

Salm responsorial 53,3-4, 5, 6 i 8 (R.: 6b)

Déu poderós, feu-me justícia,
salveu-me, pel vostre nom.
Escolteu la meua súplica,
escolteu les meves paraules.

R. El Senyor fa costat als meus defensors.

Mireu com s'aixequen contra mi,
amb quina violència em volen la mort.
No pensen en Déu. R.

Però és Déu qui m'ajuda,
i fa costat als meus defensors.
De tot cor oferiré sacrificis,
us lloaré, Senyor, perquè sou bo. R.

Catalunya

diòcesis

La importància d'una bona acollida

■ L'Església celebra el 24 de setembre el Dia de les Migracions

«Tots som ciutadans» torna a ser aquest any el lema que Càritas Catalunya ha triat per al Dia de les Migracions. Es vol donar així continuïtat a una idea amb què ja es va començar a treballar l'any passat. Els emigrants, en la seva arribada al nostre país, se solen trobar amb una difícil carrera d'obstacles a la qual a mesura que passa el temps se sumen noves barreres. El seu punt de partida en la «carrera de la vida» és, doncs, molt diferent del nostre. Ells, però, com nosaltres, també són ciutadans i, per damunt de tot, persones.

Una de les noves barreres amb què els immigrants se solen trobar en la seva arribada a Europa és la de l'acollida. És un obstacle que poc o gens depèn d'ells, però que pot resultar molt difícil d'esquivar i que els endarrerix molt en aquesta «carrera» que han emprès. L'acollida és, doncs, el punt sobre el qual vol aquest any incidir la Campanya de Migracions de Càritas Catalunya. De fet, aquesta és una de les tasques específiques de la mateixa entitat, entre els objectius de la qual hi ha l'acollida de tot aquell que truca a la seva porta i l'intent de donar resposta als seus problemes més urgents perquè puguin sortir-se'n.

Des de les diferents Càritas de Catalunya, i de tot l'Estat espanyol, s'ajuda molt els immigrants i fins i tot se'ls dedica un programa específic, el Programa de Migracions. Alhora s'intenta sensibilitzar la població de la necessitat d'una actitud generosa i plena d'hospitalitat envers els nous arribats. Amb aquesta nova campanya es pretén també iniciar una reflexió en parròquies i comunitats sobre el sentit dels fenòmens migratoris, sobre com ens hi impliquem i sobre la situació en què es troben aquells que arriben.

El mateix papa Joan Pau II, en el seu missatge amb motiu de la Jornada Mundial de l'Emigrant 2000, ha volgut ressaltar

L'immigrant s'enfronta a una difícil carrera d'obstacles en la seva arribada al nostre país.

que «en aquest any jubilar i en el marc d'una mobilitat humana que ha augmentat per tot arreu, aquesta invitació a l'hospita-

litat resulta actual i urgent.» Cal, doncs, un esforç sincer i generós en el si de l'Església «perquè es respecti la dignitat de qualsevol persona, perquè l'immigrant sigui acollit com a germà i perquè tota la humanitat formi una família unida». La Conferència Episcopal Espanyola també s'ha posicionat en aquest sentit en recordar i demanar «a tota comunitat, a les parròquies i als altres grups eclesials, que obrin les seves portes i que visquin la joia de l'acollida als més desfavorits».

Des de Càritas de Catalunya es perfilen i es donaran a conèixer en breu les dades sobre la recent regularització d'immigrants, duta a terme durant el mes de juliol, i també sobre aquells que no han pogut posar al dia els seus papers. Aquest és un dels temes que més preocupa actualment l'entitat benèfica, ja que sense una mínima documentació en regla és gairebé impossible que els immigrants aconseguixin integrar-se a les seves noves destinacions. L'acollida és imprescindible, però sense documentació tampoc no es pot aspirar a una vida mínimament digna. (C.C.)

Barcelona

Dia mundial de les persones sordes

BARCELONA.— El dia 24 de setembre se celebra també el Dia Mundial de les persones sordes. Des de la Pastoral del Sord de Barcelona es demana que especialment aquest dia els fidels de la diòcesi tinguin present en la seva pregària aquest món de silenci, que com a Església també cal atendre en les seves necessitats específiques. En aquest sentit treballa des de fa anys la pastoral de les persones sordes de la diòcesi de Barcelona. Aquesta procura sobretot oferir atenció en el que ordinàriament trobem a les parròquies, adaptat a les dificultats de comprensió i expressió que poden tenir les persones amb aquestes discapacitats.

Les activitats del nou curs que ara comença són les següents:

—Missa celebrada amb signes, dissabtes a les 18.30.

—Confessions, des de mitja hora abans de la missa.

—Trobada de Formació Cristiana, dissabtes de 19.30 a 20.00.

—Grup de Joves, primer i tercer dissabte de cada mes a les 19.30, amb activitats de formació humana i cristiana.

—Catequesi d'infants i joves, dissabtes a les 17.00 o dimarts a la tarda.

—Reforç escolar per a infants, dimarts i dijous de 17.30 a 19.30.

—Activitats formatives per a adults, dimarts de 17.00 a 20.00.

Per a més informació o per a alguna atenció pastoral concreta cal dirigir-se a Mn. Xavier Pagès i Castañer, els dissabtes i dimarts a la tarda als locals de la parròquia de Santa Teresa del Infant Jesús (Via Augusta 68, c/ Sant Marc 30, 08012 Barcelona) o al tel./fax: 935 602 903 o tel. mòbil: 619 67 26 91. (C.C.)

Mor el monjo de Montserrat Maur Boix

MONTSERRAT.— El monjo de Montserrat Maur M. Boix i Selva va morir el 9 de setembre passat als 81 anys d'edat. El P. Maur Boix destaca especialment per haver dirigit durant 30 anys la revista *Serra d'Or*, del 1964 al 1994. Al llarg de la seva vida, però, també va ocupar diversos càrrecs d'importància al monestir benedictí. Va ser secretari general de l'abat Escarré, prior de l'abat Cassià M. Just i provisor de la província hispànica de la congregació benedictina de Subiaco. El 1995, gràcies a la seva tasca en favor de la cultura catalana, la Generalitat de Catalunya li va atorgar la Creu de Sant Jordi. (C.C.)

Nova superiora general de les Carmelites Missioneres Teresianes

BARCELONA.— La germana Assumpció Estadella, nacuda a la Palma d'Ebre (Tarragona), ha estat elegida superiora provincial de les Carmelites Missioneres Teresianes de la Província Religiosa Sant Elies de Barcelona, després d'estar dotze anys a Lucena (Filipinas) i d'haver creat el Centre-Llar «Gna. Teresa Mira de l'Infant Jesús» de Praga, dedicat a l'atenció d'infants del carrer, a la promoció de la dona i a la rehabilitació familiar. (C.C.)

UNA VEU EXULTANT

“UN CANTORAL INDISPENSABLE” EN EL TERCER MIL·LENNI

ARA TAMBÉ AMB ACOMPANYAMENTS D'ORGUE

Cantoral litúrgic amb tres edicions: Una amb lletra sola, altra amb lletra, música i acords i una tercera amb lletra, música, acords i acompanyaments d'orgue. Les seves 275 cançons estan enregistrades en 17 cassettes o 17 CD.

Editorial Claret S.A. c/ Roger de Llúria 5, 08010 Barcelona.
Tel. 933 010 887. Fax: 933 0174 830.

Museu Geològic del Seminari, un tresor encara per descobrir

Els fòssils exposats representen una mostra força significativa del nostre passat més remot

«Només cal visitar el nostre museu per poder fer-se càrrec de les riqueses naturals del país i convèncer un cop més tothom que l'Església, lluny de ser enemiga de les ciències i dels descobriments naturals, no tan sols les patrocina i les fomenta en les seves escoles, sinó que, al llarg del temps, pren una part molt activa en el seu progrés»

Cardenal S. Casañas, 1879

El Museu Geològic del Seminari de Barcelona és el primer museu de geologia important fundat a Catalunya, i probablement a l'Estat espanyol. Hi podem trobar una prolífica col·lecció de fòssils que ens poden ajudar amb certa precisió a conèixer el passat de les terres catalanes i reconstruir-hi, encara que sigui a grans trets, la història de la vida. Més de 66.000

«El museu reuneix més de 66.000 registres d'organismes vius fossilitzats i gairebé 13.000 llibres especialitzats»

registres d'organismes vius fossilitzats i gairebé 13.000 volums de bibliografia així ho fan possible.

Malgrat tot, el Museu Geològic del Seminari avui continua sent un gran desconegut per a la majoria del gran públic. Fins al moment, i ja fa més de 125 anys des de la seva fundació, aquest museu ha estat pràcticament un lloc reservat tan sols a investigadors, erudits i experts en la matèria que gaudeixen i saben reconèixer l'enorme valor científic d'una joia tan propera i tan poc coneguda. Des de

fa temps, però, la direcció del museu està fent un esforç per donar-lo a conèixer, especialment als joves, i per això s'ha habilitat una sala molt atractiva amb alguns dels fòssils més representatius i curiosos.

Aquest museu pertany a l'Església de Barcelona i va ser fundat el 1874. Té el seu precedent en el Gabinet d'Història Natural del Seminari creat el 1817 i agregat més tard a la Biblioteca episcopal.

El seu objectiu principal és l'estudi de la Paleontologia, ciència que estudia els éssers vius del passat conservats en roques en forma de fòssils. Aquesta, al seu torn, s'emmarca dins de les ciències geològiques o biològiques.

Actualment, i malgrat la seva gairebé completa destrucció durant la guerra civil del 36, el Museu Geològic del Seminari conserva un important valor científic en l'àmbit català.

A més, en la seva especialitat, que són els invertebrats i els peixos fòssils, constitueix un lloc únic a Catalunya i l'Estat espanyol. Destaca no tan sols com a important centre d'exhibició de vestigis del nostre passat més remot, sinó també com a destacat centre d'investigació obert a la comunitat científica.

Al llarg dels seus més de 125 anys d'història hi han passat directors il·lustres, com el Dr. Jaume Almera, el Dr. Norbert Font o el Dr. Josep Ramon Bataller. Aquest últim va prendre les regnes del museu el 1926 i hi continuaria

La sala principal del museu està presidida pels quadres d'alguns dels seus directors, Bataller, Almera i Via.

després de la guerra fins al 1962. Bataller, primer catedràtic de Paleontologia de la Universitat de Barcelona, va ser, sens dubte, l'*alma mater* del Museu, aquell que li va donar entitat i importància i el va convertir en un dels més representatius de la seva especialitat. La direcció del museu està actualment en mans del Dr. Sebastià Calzada, escolapi, mentre la sotsdirecció l'ostenta el Dr. Francesc Nicolau.

A la sala d'exposició, oberta al públic gratuïtament de dilluns a dijous de 16.00 a 19.00, s'exhibeixen en diferents vitrines algunes de les espècies més rellevants d'un museu que en comprèn ja més de 66.000 registres. Són una representació dels organismes que van poblar el nostre planeta, i especialment Catalunya, al llarg de tota

la història. La resta s'emmagatzema en petites capses identificades per colors segons l'era geològica a la qual pertanyen. Cada organisme exhibit o conservat està identificat amb el seu nom i a més amb l'era geològica a la qual pertany, el lloc

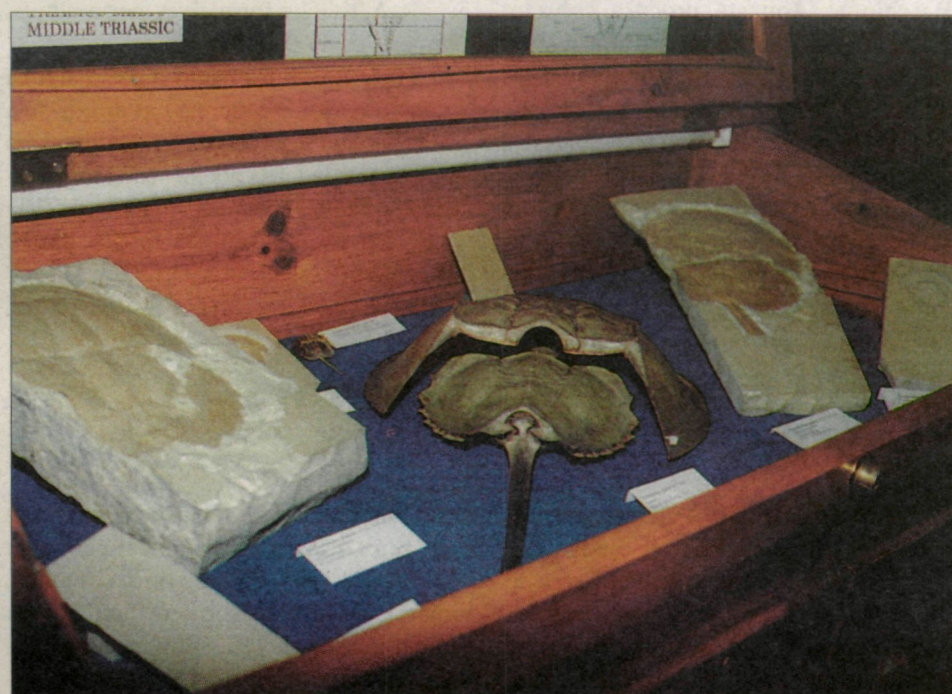
«Constitueix un important centre de recerca obert a la comunitat científica»

on va ser trobat i el nom del donant.

L'organització de la sala és senzilla. A una banda, una vitrina dedicada a la definició del fòssil i les seves diferents variants, segons sigui mineralitzat o no, i en l'altra, totes les altres vitrines, que ofereixen mostres de fòssils de cada era

El mastodont de Polinyà és la peça estrella del Museu Geològic.

Algunes vitrines mostren els fòssils juntament amb organismes actuals.

geològica des de la més antiga fins a la més recent. A part, també s'hi recullen en un parell de vitrines les espècies noves descobertes pel museu i a les quals se'ls ha donat nom. Aquestes són ja més de 400. Finalment, i com a peça estel·lar del museu, la sala presenta en una enorme vitrina central el famós mastodont *Tetralophodon longirostris*, procedent de

als. La xifra és força reduïda si es té en compte la gran rellevància del lloc. La seva vinculació al Seminari i al clergat barceloní pot fer aixecar recels a molta gent, que des de la seva ignorància no creu que a l'Església es puguin aportar aquests avenços en l'àmbit científic. Són moltes, però, les exposicions temporals sobre paleontologia i ciències naturals que sovint recorren al museu per comptar amb algunes de les seves peces. Bon exemple n'és l'exposició de la Generalitat «Tresors de la natura», que compta amb un gran nombre de

«La paleontologia estudia els éssers vius del passat conservats en roques en forma de fòssils»

Polinyà (Barcelona) i la datació del qual es calcula en uns 15 milions d'anys. És, sens dubte, l'esquelet de mastodont més complet trobat a l'Estat espanyol, i d'això en fa ja més de 30 anys.

Actualment, passen pel museu geològic entre 3.000 i 5.000 persones anu-

fòssils del Museu Geològic del Seminari. Malgrat el desconeixement de molts, aquest museu continua recollint una de les mostres més excepcionals de la paleontologia catalana i gràcies a ell s'han emprès treballs pioners i rellevants en la ciència geològica de Catalunya. També

Les vitrines recullen una petita però representativa mostra dels fòssils segons la seva era geològica.

es publiquen algunes revistes importants, com *Batalleria*, i s'impulsa i es consolida l'associació d'amics del museu. Acaaba de complir 125 anys, i entre les peces que exhibeix i en conserva algunes que es remunten a períodes antiquíssims de la nostra existència. S'hi troba reunida i

condensada la història de la vida a Catalunya, ja que malgrat conservar organismes de fa milions i milions d'anys, el Museu Geològic del Seminari de Barcelona encara està ben viu.

Samuel Gutiérrez

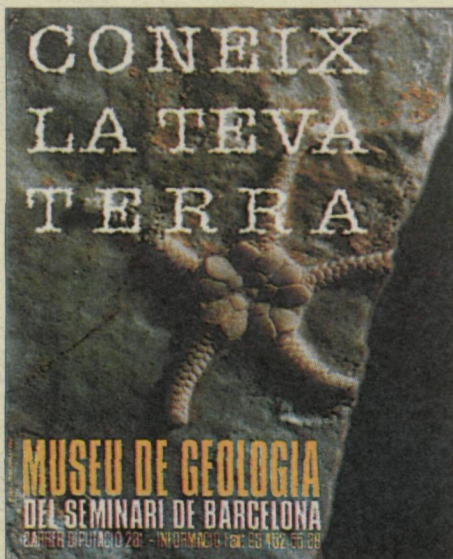
Una visió pedagògica de l'entorn natural

La sala Cardenal Carles va ser inaugurada fa nou mesos com a annex al Museu de Geologia. És un complement pedagògic i divulgatiu de la sala principal, tot i que conserva personalitat pròpia. En ella, no tan sols es fa referència a fòssils, que ocupen, sens dubte, un lloc destacat a l'exposició, sinó que també s'hi recullen altres elements de les ciències naturals. És una aposta per fer arribar el museu a les escoles i que els joves estudiants puguin enriquir-s'hi.

La sala Cardenal Carles, el nom de la qual va ser donat en homenatge a una de les persones que més l'ha impulsada des del començament, constitueix un instrument molt atractiu per als joves ja que recull alguns dels fòssils més interessants del museu alhora que alguns dels més curiosos i atractius. Fòssils de dinosaures, ivori de mamut, vèrtebres de balenes, fòssils i minerals del municipi de Barcelona o una esplèndida col·lecció d'erizons són algunes de les peces que es poden observar en aquesta sala. El seu màxim responsable, José María Asensi, reconeix que «hi ha de tot, coses realment curioses, això gairebé és un basar». És un lloc pensat per als joves, no cal ser un entès en la matèria i fins i tot la retulació deixa de ser estrictament científica per ser una mica més divulgativa.

La sala ofereix una visió pedagògica i atractiva de la vida al planeta.

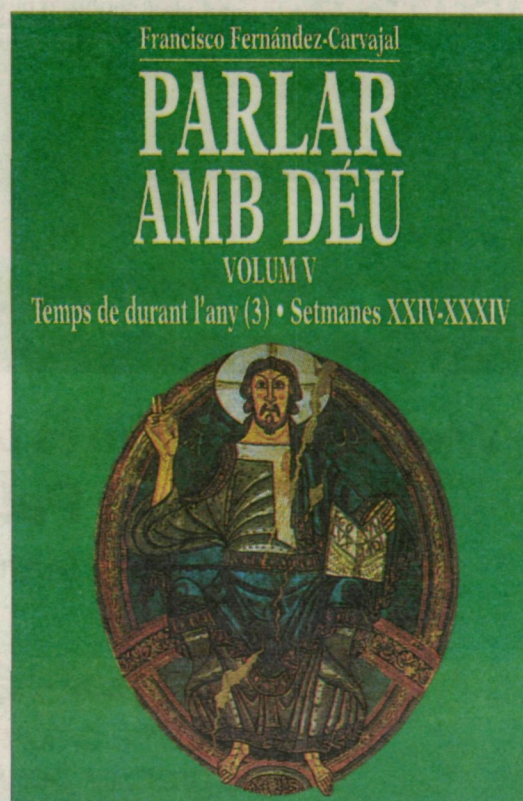

El museu vol fomentar enguany les visites concertades d'escoles.

Durant el curs 2000-2001 el Museu Geològic del Seminari ha iniciat una campanya per donar a conèixer a les escoles la possibilitat de visitar aquesta sala. S'han elaborat cartells i tríptics atractius en què es convida els joves a «conèixer la seva Terra», a aprendre de manera amena i atractiva com està constituït el seu entorn natural i com ha evolucionat des dels temps més remots.

Per formalitzar la visita cal enviar un fax amb les dades de l'escola i un nom i telèfon de contacte al número 934 525 538.

Novetat editorial

N. de pàg.: 850. Format: 15,50 x 10 cm.
Preu venda públic: 2.400 ptes.

Distribuïdors

Es pot adquirir a distribuïdors **Dalmau**: tel. i fax 933 173 338; **Claret**: tel. i fax 933 010 887; **Garbí**: tel. i fax 932 175 408; **La Formiga d'Or**: tel. 932 032 431, fax 933 015 973; **Balmesiana**: tel. i fax 933 179 443; **PPC**: tel. 933 172 939, fax 933 185 998; **Daina** (Badalona): tel. 933 846 158, fax 933 844 394; **Llibreria Empúries** (Girona): tel. 972 203 429; **Geli** (Girona): tel. 972 201 790, fax 972 211 338; **Ramon Llull** (Lleida): tel. i fax 973 282 423; **Bonet** (Santa Coloma de Queralt): tel. 977 880 408.

EDITORIAL ALBADA, S.L.

PORTES OBERTES

Visita el Palau de la Generalitat per la Mercè

Diumenge, 24 de setembre (d'11h a 19h)

Vine a descobrir com és per dintre el Palau de la Generalitat de Catalunya.

Palau de la Generalitat

(entrada pel carrer Sant Sever)
Barcelona

Obertura de la temporada 2000-2001 de concerts al carrilló del Palau.

*Concert extraordinari de les Festes de la Mercè, a les 21h,
"Deixa't gronxar per les campanes. Valsos, masurques, polques...".
Entrada lliure.*

Generalitat de Catalunya

012 **atenció
ciutadana**

Lleida

Ordenat diaca el seminarista Manel Mercadé

■ «Els diaques són els professionals del servei a Déu i als homes»

LLEIDA.— El diumenge 3 de setembre, en una atapeïda parròquia de la Verge dels Pobres del barri del Secà de Sant Pere, amb més de 500 fidels que l'omplien de gom a gom, el bisbe de la diòcesi Francesc Xavier Ciuraneta va presidir una solemne Eucaristia concelebrada amb quaranta preveres i diaques, en el decurs de la qual va conferir el ministeri de diaca al jove seminarista Manel Mercadé i Melé.

La celebració va tenir un marcat caràcter jubilar, alhora que el logotip de l'Any Sant podia contemplar-se en el presbiteri a la vora del Crist Crucificat i un cartell amb la frase «Jesús t'estima». «Aquesta celebració és un signe de la predilecció del Senyor envers tu i la nostra Església», va dir el bisbe en les seves primeres paraules en l'homilia, després que el rector del Seminari, Mn. Màrius Rodrigo, fes la presentació del que havia de ser ordenat diaca i en demanés l'ordenació.

El bisbe Ciuraneta va dir que per a molts el pas que feia Manel Mercadé podia semblar una bogeria i per a altres una proesa: «Cal tenir valor per lliurar la vida —temps, il·lusions, treball, amor, projectes personals— al servei de Déu i dels homes. Tot i per sempre; amb total disponibilitat, ja que això és el celibat.

Però per a tu no és ni una cosa ni l'altra. Jesús t'ha cridat. T'ofereix el do de poder seguir-lo de prop, sent ministre seu; i tu, confiant solament en la força de la gràcia, has dit "sí".»

Tot seguit, les paraules del bisbe van ser per significar la funció del diaca: «Que vol dir servidor. És una consagració al servei i els diaques són el signe sacramental d'aquesta vocació de tots els cristians vers el servei. Són els professionals del servei a Déu i als homes.»

Finalitzada l'homilia es va iniciar el ritus d'ordenació amb la promesa del candidat, l'acceptació del celibat i la seva promesa d'obediència al bisbe, per seguir amb el cant de les lletanies dels sants, mentre Manel Mercadé, revestit amb l'al-

Manel Mercadé va ser ordenat diaca en el decurs d'una solemne Eucaristia presidida pel bisbe.

ba blanca, es va prostrar davant l'altar. El moment culminant va ser quan el bisbe Ciuraneta li va imposar les mans i va fer la pregària d'ordenació per imposar-li tot seguit els ornaments propis dels diaques, l'estola creuada i la dalmàtica. Finalment va lliurar-li els evangelis.

El nou diaca va exercir com a tal en tota la celebració a la vora del bisbe. Abans de la benedicció final, diversos joves i adults de la comunitat parroquial van obsequiar a Manel Mercadé amb un joc d'estoles dels colors litúrgics i un pixis per portar la comunió als malalts.

Mercadé, amb emoció i sentiment, va agrair l'obsequi i la participació de tants, que l'havien volgut acompanyar: «La vostra presència m'honora i honora Déu i l'Església... Espero créixer en aquesta correspondència de l'amor infinit de Jesús. Déu ens estima i d'aquest amor he participat fent experiència i m'ha dut a aquest compromís d'opció de vida, la del diaconat i si Déu vol, més endavant la de prevere, a fi de viure i comunicar aquesta Bona Notícia que Déu ens estima i s'ha fet proper als homes en la persona de Jesucrist, tant en les seves alegries com tristesses. La joia i la creu de l'home és la joia i la creu de Jesucrist.»

Les paraules de Manel Mercadé van merèixer els aplaudiments dels fidels, que es van repetir quan el bisbe va anunciar que el destí del nou diaca seria la mateixa parròquia del Secà de Sant Pere, on treballa pastoralment des de fa quatre anys. «Venia a aquesta comunitat a donar i en aquest temps només he fet que rebre», va manifestar Mercadé tot agraït amb el bisbe i la comunitat.

Manel Mercadé, que té 26 anys i acabats ja els estudis eclesíastics, continuarà la seva preparació vers el sacerdoci cursant Teologia Moral a la Facultat de Teologia de Catalunya, que compaginarà amb l'exercici del diaconat. Els seus companys del Seminari interdiocesà de Catalunya i els seus superiors, van viatjar a Lleida per acompanyar-lo en la seva ordenació. Una jornada, que en paraules seves, «ha estat de molta gràcia de Déu».

Jordi Curcó

Les Germanetes dels Pobres a Torreciudad

TORRECIUDAD.— Les Germanetes dels Pobres de Lleida van anar en peregrinació amb els seus ancians al santuari de Torreciudad el 5 de setembre passat per guanyar el Jubileu de l'Any Sant.

El grup estava format per 120 pelegrins, entre religioses, ancians (alguns amb cadira de rodes), familiars, treballadors i voluntaris de la residència Juana

Jugan. El primer acte va ser la Missa jubilar presidida pel bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, i concelebrada per altres preveres lleidatans, entre els quals hi havia el capellà de la residència, Gabriel Jordana.

Els ancians van presentar a la Mare de Déu de Torreciudad com a ofrenes un llibre de pregàries i el Rosari, un bastó, flors i, singularment, un quadre amb la

imatge de la Mare de Déu de les Germanetes dels Pobres, que formarà part del museu del santuari: «Mira els teus fills de la tercera edat i vessa damunt d'ells en aquest Jubileu la teva gràcia i misericòrdia», li van dir a la Mare de Déu.

Finalitzada l'eucaristia el bisbe Ciuraneta, tot satisfet per la jornada, va dir: «Ha estat una experiència enriquidora venir a Torreciudad amb els ancians de

les Germanetes dels Pobres», alhora que va demanar pregàries pels reptes de l'Església diocesana. La germana Judith, superiora de les 18 religioses de la comunitat lleidatana, va manifestar també la seva satisfacció per l'anada a Torreciudad: «Ha estat una jornada esplèndida.»

La jornada a Torreciudad va acabar amb un dinar de germanor en el qual va participar el bisbe Ciuraneta, que va tenir com a punt final una animada celebració festiva, protagonitzada i animada pels mateixos vellets. (J.C.)

METGES CRISTIANS DE CATALUNYA

II JORNADA DE REFLEXIÓ SOBRE «ANTROPOLOGIA SEXUAL»

PONÈNCIES

- «La formació del ginecòleg catòlic a l'Europa d'avui». Dr. N. Zwicky, president dels Metges Catòlics de Suïssa.
- «Educació sexual de l'adolescent». Sra. A. Casanueva, directora del DIF.
- «Educació en la cultura de la vida». Dra. D. Voltas. Pro vida.
- «La formació en sexualitat dels professionals sanitaris». Dr. J. Argemí. Universitat Internacional de Catalunya.
- «L'ordenació de la sexualitat en el pensament del Dr. Pere Tarrés». Dr. S. Ruiz. Federació de Cristians de Catalunya.
- «30 anys de l'Humanae Vitae». Llic. A. M. Oriol. Facultat de Teologia de Catalunya.
- «Antropologia sexual». Dr. M. Cuyas. S. J. Institut Borja de Bioètica.
- «Trastorns de l'impuls sexual». Dr. J. Muñoz, psiquiatre.
- «Bioètica i sexualitat». Sra. I. Viladomiu, presidenta d'ACEB.

CONFERÈNCIA MAGISTRAL

Emm. i Rvdm. Cardenal Ricard Maria Carles

Dissabte, 21 d'octubre del 2000

Sala d'Actes de l'Hospital General de Catalunya
Sant Cugat del Vallès

Quota d'inscripció:

- Professionals: 2.000 pessetes
- Estudiants: 1.000 pessetes

Envieu la butlleta d'inscripció, juntament amb el xec, a Metges Cristians de Catalunya, c/ Gran de Gràcia, 13 - 08012 Barcelona, o bé, mitjançant transferència a la Caixa de Sabadell, núm. de compte: 2059-0612-72-8000054097.

Tarragona

Solemne coronació de la Mare de Déu del Loreto

■ Ulldemolins acull una devota multitud per a la coronació pontifícia de la seva patrona

ULLDEMOLINS.— Unes set-centes persones van ser testimonis d'excepció, el diumenge 10 de setembre, de la solemne coronació pontifícia de la Mare de Déu del Loreto, a Ulldemolins, en el decurs d'una cerimònia eucarística presidida per l'arquebisbe de Tarragona, metropolità i primat, Mons. Lluís Martínez Sistach, en un any marcat per les celebracions marianes al voltant de la santa imatge i el seu santuari.

Un cel convertit en mantell blau i el sol radiant dominaven la vall del Silenci, tal com és conegut l'enclavament geogràfic on es troba el poble d'Ulldemolins. Un silenci, al gelós esguard de la serrallada del Montsant, que el diumenge 10 de setembre es va veure alterat pel goig i la joia de la coronació canònica de la imatge de la Mare de Déu del Loreto, copatrona, juntament amb sant Jaume, de la població.

La cerimònia, viscuda amb intensitat i fervor popular vers la Mare de Déu, va tenir com a escenari la plaça del santuari, on en un altar situat davant la façana del temple, l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Martínez Sistach, va presidir l'eucaristia concelebrada amb el rector de la parrò-

Mons. Martínez Sistach va coronar de forma solemne la santa imatge.

que presidia a l'esquerra de l'altar.

La corona ha estat dissenyada i realitzada per l'orfebre barceloní, Antoni Vidal, i per confeccionar-la s'han utilitzat moltes joies donades per diverses famílies ulldemolinenques. El monjo cartoixà de Montalegre, el P. Dom Lluís Maria, ha realitzat un bell gravat al coure de la Mare de Déu, reproduccions que s'han

posat a la venda, en tiratge limitat. En acabar la cerimònia hi va haver el besament del poble fidel i el cant dels goigs. A les vuit del vespre va sortir la processó que va traslladar la imatge coronada a l'església parroquial de Sant Jaume. El seguici processional el va presidir l'arquebisbe de Tarragona, acompanyat de diversos sacerdots, amb participació de l'esbart i la coral. Així mateix es va cantar l'*Akàthistos* i els goigs de la coronació. Aquest proper diumenge 24 de setembre la imatge serà retornada després que s'hagi celebrat la novena al seu santuari, el magnífic estoig que la vetlla, joia única de l'art bizantí a Catalunya. Tot seguit tornarà el silenci que farà perceptible el brollar de l'aigua de la font que hi ha al bell mig de la plaça del santuari, construïda l'any 1968, símbol del devessall de gràcies que brollen de la Mare de Déu del Loreto.

quia d'Ulldemolins, Mn. Joan Roig, i altres sacerdots. La coral Montsant va ser l'encarregada del sosteniment dels cants. A l'homilia l'arquebisbe de Tarragona va exaltar la figura de Maria i la seva presència a Ulldemolins i a la vall a través de la Mare de Déu del Loreto. «Ella forma part de la vila i del cos de cadascun de vosaltres. És present a la vida familiar i comunitària, sempre atenta, amb actitud d'amor, ens ensenya a cooperar de cara un món millor i a ser solidaris», va assenyalar el pastor tarra-

goní. A l'ofertori les majores es van encarregar de dur a l'altar els fruits de la terra, la corona i l'anomenada Corona dels Pobres, en forma de donatiu extraordinari amb destinació a les obres de Càritas. Per la seva banda, l'alcaldeessa d'Ulldemolins, Cori Montlleó, va lliurar a la Mare de Déu el bastó de l'alcaldia. Seguidament, Mons. Martínez Sistach va procedir a la coronació de la santa imatge,

Joan Boronat

Obres de remodelació a l'Arxiu Històric Arxidiocesà

TARRAGONA.— L'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (AHAT) ha barrat temporalment les portes al públic a causa d'unes obres de remodelació i reorganització interna. Els treballs, que es duran a terme a partir d'ara mateix i que realitzaran els serveis tècnics del mateix arquebisbat, consistiran a canviar d'ubicació, dins del mateix edifici, la sala de lectura, «que guanyarà en amplitud, amb seients per atendre una vintena de persones», indica el director de l'AHAT, Mn. Manel M. Fuentes. El projecte inclou també la renovació del mobiliari i l'adequació d'altres dependències i serveis.

Durant el període de reformes s'aprofitarà l'avinentsa per recatalogar la documentació existent i catalogar els nous fons «provinents de la donació de documents personals força interessants de sacerdots, laics i també de parròquies de l'arquebisbat», afirma Mn. Fuentes. La major part de la documentació de què disposa l'arxiu arxidiocesà prové de les 190 parròquies diocesanes. Aquest fons abasta des del segle XIII fins al 1850, i també hi ha documentació relacionada amb la cúria diocesana, i és enriquit «amb documents relatius a la província eclesiàstica Tarraconense, per la condició de Tarragona com a seu metropolitana. Per aquest motiu custodiem documents com ara els pertanyents als concilis provincials de la Tarraconense», diu Manel Fuentes.

Amb totes aquestes reformes es pretén donar un servei més bo a l'usuari d'aquest arxiu eclesiàstic tarraconí, tan freqüentat per investigadors, estudiants que preparen la seva tesi doctoral, historiadors i erudits locals. Les persones que acudeixen a consultar aquest arxiu procedeixen d'arreu de Catalunya i de l'Estat, alguns d'ells interessats a esbrinar l'arbre genealògic. També hi fa cap gent de diferents països, des d'Austràlia fins als Estats Units. Mn. Manel M. Fuentes va ser nomenat fa un any per l'arquebisbe de Tarragona arxiver diocesà, en substitució de Mn. Salvador Ramon, que va ostentar aquest càrrec durant molts anys. (J.B.)

LLEIDA

El bisbe Ciuraneta presidirà la missa del 64è aniversari del martiri de Francesc Castelló

LLEIDA.— El bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, presidirà el dia 29 de setembre, festa de Sant Miquel i jornada festiva a Lleida, a les 11.00 del matí i a la capella del cementiri de Lleida, una missa en commemoració del 64è aniversari del martiri del jove lleidatà Francesc Castelló i Aleu. Finalitzada la celebració tindrà lloc una ofrena de flors a la fossa comuna on van ser enterrades les despulles del jove màrtir. Castelló va ser afusellat a les portes del cementiri de Lleida el 29 de setembre del 1936.

La celebració religiosa ha estat organitzada per la comissió promotora de la

seva Causa de Beatificació, que es troba ja molt avançada a Roma.

Darrerament la causa del jove màrtir lleidatà ha rebut el suport del nou abat de Montserrat, Josep M. Soler, que s'ha dirigit al prefecte de la Congregació de les Causes dels Sants a Roma, així com també ho va fer en el seu dia l'anterior abat, Sebastià Bardolet. En la seva carta l'abat manifesta el seu interès per la causa de beatificació del servent de Déu: «El reconeixement de la santedat de vida d'aquest jove serà de molt profit per a la nova evangelització entre els joves del nostre temps.» (J.C.)

• LOCATIONS • RENTS • ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

GESTIO

immobiliària

93 451 50 00

FINQUES GANDIA - DIPUTACIÓ, 182 -

189 - 08011 BARCELONA

LLOGUERS • ALQUILERES

Tortosa

Eucaristia, Càritas i Ecumenisme, explicats en un ambient fraternal

■ XII Curset de Formació Permanent per a Preveres

TORTOSA.— Del 28 al 31 d'agost, en el seminari diocesà, la delegació del clergat va organitzar el XII Curset de Formació Permanent per a Preveres. Aquest any 2000, fent-se ressò de les consignes jubilar de Joan Pau II, s'han estudiat tres temes nuclears i urgents a l'Església d'avui: Eucaristia, Càritas i Ecumenisme. L'assistència oscil·lava entre els 40 i 70 preveres per dia. El bisbe Xavier Salinas va presidir totes les jornades.

Les cinc primeres conferències les va pronunciar el Dr. P. Joan M. Canals, religiós cordimarià, director de la Comissió episcopal de Litúrgia. El conferenciant, excel·lent coneixedor de la Teologia eucarística actual, va posar l'èmfasi en la Paraula de Déu ben proclamada i actualitzada en l'homilia. Ja en el cor de la pregària eucarística va parlar de la invocació de l'Esperit sobre els dons i l'assemblea, de l'anamnesi o memorial de la mort i resurrecció del Senyor, i finalment del *maranathà* com a clam del creient que espera la plenitud de la salvació.

El segon conferenciant va ser el P. Salvador Pellicer, religiós camil valencià, delegat episcopal de Càritas espanyola. Va pronunciar dues conferències sobre Càritas com a animadora de la comunitat. L'Església és sinònim de caritat i servei, començant pels més pobres. Amb un estil directe i frapant va voler esbossar quin és el tipus d'home que necessita l'Església: «Així la persona ha d'assolir quatre autonomies: corporal, mental, social i espiritual; si en manca alguna, es perd l'autonomia emocional». El P. Pellicer va afirmar també

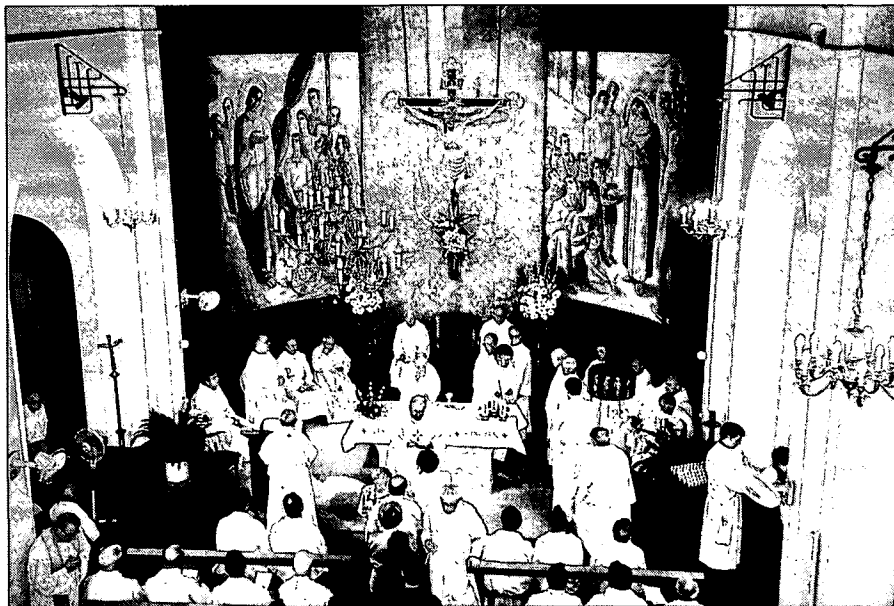
que el Regne de Déu es construeix en la perifèria de la societat.

El tercer tema del curset de formació tractava sobre l'ecumenisme en el pensament i gestos de Joan Pau II en la *Tertio millennio adveniente*.

El professor que va impartir la ponència va ser el P. Joan Bosch, dominic de la Facultat de Teologia de València. Va insistir en el fet que l'ecumenisme es tracta d'un moviment irreversible i que cal mentalitzar les bases parroquials, arxiprestals i moviments per tal que puguin donar raó de la seva esperança d'unió ecumènica.

Enmig de les jornades es va intercalar un dia de turisme cultural, però posant l'èmfasi en la celebració jubilar a Benicarló. Una quarantena de preveres van visitar la capital dels Ports, Morella, just un dia després que acabessin les festes del LI Sexenni.

Ja a la basílica, Mn. Joaquin Iturat, vicari arxiprestal i llicenciat en Història

Els preveres assistents al XII Curset de Formació Permanent van celebrar una missa jubilar a Benicarló.

de l'Art va explicar el retaule de Santa Maria Assumpta. Els assistents van escoltar també un concert d'orgue, van vi-

cloure la jornada amb indulgència inclosa.

J. Blanc i Bahima

Novetats de la diòcesi

El dijous 31 d'agost, durant el XII Curset de Formació Permanent per a Preveres, el bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas, va donar a conèixer algunes de les novetats més destacades de la diòcesi per a aquest nou curs:

—Mn. J. L. Arín ha estat nomenat vicari episcopal de pastoral. La seva missió serà formar, animar i coordinar els militants laics.

—Al novembre se celebrarà el 50è aniversari de la inauguració del seminari. Les obres de reforma de l'edifici continuaran perquè a més de la consolidació dels fonaments, s'adapti a les normatives de la Conselleria d'Ensenyament per a col·legis concertats. L'edifici remodelat acollirà tres institucions: seminari, col·legi Sagrada Família i residència d'estudiants.

—La fusió del col·legi Sant Josep amb el de la Sagrada Família ha suposat enguany un augment de matrícula fins a 900 alumnes.

—El Nou Pla Pastoral es presentarà al Consell d'arxiprestos perquè les bases el revisin. Després passarà al Consell diocesà de Pastoral i finalment al Consell presbiteral.

—El Seminari acollirà del 12 al 15 de juliol del 2001 el Multifestival David. El responsable de la celebració serà Mn. Joan Enric Simó.

—Mons. Xavier Salinas anirà a l'octubre a la diòcesi de San Pedro Sula a Hondures juntament amb dotze laics.

—El rector del Seminari, Mn. Domingo Escuder, deixa enguany aquest càrrec, després de demanar el relleu, i serà substituït per Mn. Ramon Font, rector de la parròquia de Roquetes.

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

ASIA APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.** ☐
Àsia i Oceania: 37.804 ptes. ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms

Adreça

Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐

Titular Data
 Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: **CATALUNYA CRISTIANA**
 C/Puiggarí, 5 • 08014 Barcelona • Tel.: 934 905 988 • Fax: 934 902 035

Tortosa

Tot preparat per fer el cim: XXV Curset de Catequesi

■ Prop de 6.000 cursetistes fins al 2000

TORTOSA.— Un equip de la Delegació de Catequesi ha preparat el curset de noccs d'argent. Se celebrarà al seminari durant el llarg cap de setmana del 22 al 24 de setembre. El primer curset va començar a la Casa diocesana al setembre del 1976, però després, des del 1981, ja és habitual organitzar-los en l'edifici del seminari. Tres bisbes tortosins són recordats en el cartell de propaganda: Carles, Martínez i Salinas. Han estat especialment convidats tots els secretaris generals del SIC. Han confirmat la seva participació Josep Maideu, Teresa Llach i Núria Oriol.

L'acte d'obertura el presidirà el bisbe Xavier Salinas, que parlarà sobre el «Projecte global de Catequesi». Havent sopat els 250 cursetistes que s'esperen es distribuïran en deu tallers.

El diumenge a mig matí, al Saló d'Actes, Mn. J. M. Tomàs explicarà la història dels 25 anys de cursets. Seguiran els parlaments del secretaris generals del SIC. Es retrà homenatge als catequistes vells dels primers cursets, que ocuparan

un lloc d'honor. El Sr. bisbe clourà l'acte.

Aquest XXV Curset té, però, un valor afegit, ja que es fa coincidir amb el Jubileu dels catequistes i familiars de tota la diòcesi. Per això, el dinar de germanor pot arribar a aplegar al voltant de la taula fins a 550 persones. Per al vespre del dissabte

s'ha preparat una celebració comunitària de la Penitència amb dinàmiques que visualitzen la conversió de cara al

Un dels tallers del XX Curset.

Jubileu.

Naturalment també s'ha preparat la solemne Missa jubilar especialment per als cursetistes d'enguany i d'anys anteriors juntament amb els seus familiars. Al final de l'Eucaristia, tota l'assemblea de la nau central es convertirà en un xarxa vivent de pescadors-catequistes. Serà el moment culminant de la missio. Aleshores el prelat, amb mitra i bàcul, pronunciarà les paraules rituals tot enviant-los a servir com a ca-

tequistes de la diòcesi.

L'Hora dels adéus es cantarà fent rotllanes concèntriques en el claustre esplèndidament restaurat.

J. Blanc i Bahima

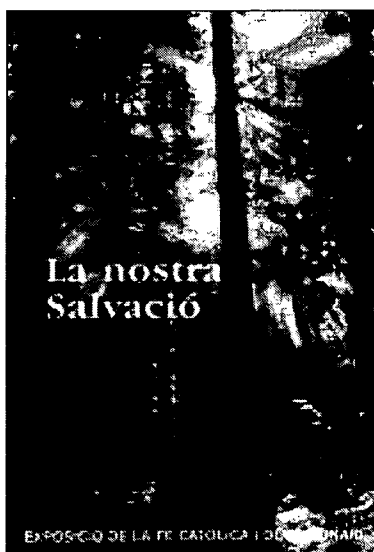
DOS LLIBRES

PER A

L'EVANGELITZACIÓ

Pel Dr. Ignasi Segarra, pvre.

LA NOSTRA SALVACIÓ
Adaptada al CATECISME
DE L'ESGLÉSIA
CATÒLICA
Desena edició
(en català i en castellà)
Preu: 1.000 ptes.

UN RETIRO ESPIRITUAL EN CASA
Repàs anual de les meves
reflexions amb Déu
Preu: 200 ptes.

Distribueix:

Llibreria Garbí
Via Augusta, 9
08006 Barcelona

☎ 932 175 408

Història en xifres del Cursets

Assistents: 5.727
Tallers: 206
Professors: 52

Sexe
Femení 71,06%
Masculí 28,94%

Edat
16 anys 2,59%
17-19 34,38%
20-29 26,08%
30-39 14,96%
40-49 11,32%
50-59 7,52%
+ 60 2,14%

Assistència al Curset
1 vegada 41,05%
2 " 19,43%
3 " 10,11%
4 " 17,03%
5 " 10,12%

Estat
Sòlters 57,06%
Casats 30,34%
Vidus 2,70%
Sacerdots 1,81%
Seminaristes 2,41%
Religioses 2,26%
Novícies 1,27%

Som gairebé a totes les llars

És del tot segur que a la seva llar, com a la de milers i milers de famílies, hi ha instal·lat algun producte Roca.
Al llarg de més de 75 anys, el nostre objectiu constant ha estat augmentar la qualitat de vida proporcionant confort i benestar màxim, a tots els gustos i necessitats.

Això ens obliga a millorar allò que moltes vegades sembla immillorable.
Conegui les novetats de Roca. Hem aconseguit aplegar els últims avenços tecnològics amb el disseny més actual.

CAMBRES DE BANY
AIRE CONDICIONAT
CALEFACCIÓ
CERÀMICA

Roca

Vida Creixent

El consiliari diu...

Valors i carismes

Hem començat el curs amb ganes. La primera trobada, el 14 de setembre, va ser una trobada plena d'una actitud d'estimació i joia. Els assistents teníem ganes i el desig de treballar de valent. És molt convenient que ens sentim animats a participar-hi amb vigor i posar totes aquestes virtuts o valors a la pràctica. Mirem d'aportar a les nostres trobades la nostra vida i experiència.

Parlarem de diversos valors, que nosaltres voldríem refer en la nostra vida com a dons de la gràcia de Déu —carismes. Nosaltres no volem ser una organització només humana, sinó que la nostra existència la volem transformar en allò que és DO de Déu.

Volem que el Senyor ens ajudi sempre a renovar la comunió amb els germans i amb Ell mateix a fi que tots els qui estem afeixugats trobem el descans i el repòs.

I encara que siguem adults grans hem de tenir present que el do de Déu és sempre jove. Per això voldria que tots nosaltres aprofitéssim aquest temps del que disfrutem com una gràcia que ens fa expressar sempre les ganes de transformar-nos i convertir-nos i reconciliar-nos. Aquest desig només el pot gaudir aquella persona que se sent amb ànims de «CANVI».

Unim-nos fortament per anar descobrint dintre nostre aquests valors que anirem estudiant i fer possible de construir i crear al nostre voltant un món més amable i també més cristià.

Jaume Serrano i Vidal

Consiliari diocesà i interdiocesà de Catalunya, Andorra i Balears.

Vida Creixent a les residències d'ancians

A la coordinadora diocesana de Vida Creixent ens hem plantejat quina és la feina que podem fer a les residències d'ancians.

Respondre aquesta pregunta comporta analitzar la situació en què es troben la majoria de residents i quina problemàtica presenten. Hi ha situacions molt diverses, segons l'edat, les xacres, el poder-se valer per ells mateixos, etc.

Podem intuir que existeixen problemes derivats de la soledat i marginació que pateixen molts ancians, de l'ambient depriment de moltes residències i la difícil convivència entre persones grans, algunes amb demència senil o greus deterioraments de la personalitat, i el perill que, amb els anys, podem tornar-nos egoistes i retrets.

Per poder ajudar aquestes persones hem de plantejar-nos els objectius que

hem d'aconseguir en dos aspectes:

a) La labor a realitzar dins el marc de l'espiritualitat de Vida Creixent. Cal difondre el coneixement del nostre moviment a les residències i oferir la possibilitat d'enriquir i millorar el coneixement dels valors humans i cristians, creant grups entre els residents que voluntàriament ho desitgin. El problema sol sorgir quan se sol·licita entre els interns una

realitzar entre els ancians més desvalguts, els deprimits, els oblidats pels seus familiars, els que no volen saber res de Crist ni de Vida Creixent. Per ajudar aquestes persones sols falta que se sentin acompanyades, estimades, acollides, escoltades sense magarrufes infantils, tractant-los com adults que són, donant-los testimoni callat de la nostra fe i del nostre amor.

Indubtablement aconseguir l'exposat suposa tenir disponibles animadors, voluntaris preparats que estiguin disposats a cedir unes hores de les seves vides per dedicar-les a aquest apostolat.

Vicenç Sánchez

persona que faci d'animador, generalment s'hi neguen, i caldria, doncs, proposar animadors externs.

b) L'altre aspecte a ressaltar és la labor a

APADRINEU UN NEN/A, AVI/A

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE 40 ORDES RELIGIOSOS, EN 1.100 PROJECTES DE 23 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ VOL DIR UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola, i sentir-se estimat per vostè.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutrició, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen, i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la vostra col·laboració en la labor humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurament i servei a l'Evangeli.

NECESSITEN UN PADRÍ! VOLS SER-HO TU?
100 ptes. cada dia poden fer-ho possible.

FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN
CFCA/España C/ Real, 21, 2º - 47140 Laguna de Duero (Valladolid)
Tel. 983 54 47 50 - 983 54 52 06 - Fax 983 54 47 50 e-mail: fcpny@teleline.es

PUJOLS JOIERS, els artesans de l'or

Medalles religioses, rellotgeria. Gran varietat de dissenys. Taller propi. Reparacions.

Visiti'ns al carrer Hospital, 29, de Barcelona, al costat de les Rambles. Tel. 933 182 284

Un missatge d'espiritualitat

Ja fa un any que en Lluís Antoni anà a la casa del Pare i ens va deixar un buit que sentim i que perdurà molt temps. El recordarem pel seu mestratge, el seu sentit de l'ordre i de l'organització, la seva energia viscuda amb una bonhomia exemplar i molt especialment per la seva valentia i enteresa en enfrontar-se amb la crua realitat de la malaltia. Però en Lluís Antoni ens ha deixat singularment el seu testament espiritual. Ell va viure l'espiritualitat intensament com a fill de sant Ignasi, però una espiritualitat extraordinàriament encarnada en el món i en els afers de cada dia que per molt dificultosos que fossin sabia resoldre'ls amb senzillesa i tranquil·litat exemplars.

«Vivim en el món. Per tant, l'espiritualitat no pot ser desangelada. No pot ser una espiritualitat que ignori el món del nostre entorn. Hem de conèixer-lo, hem de valorar-lo. Hi ha coses que no les entenem perquè són diferents de quan nosaltres teníem l'edat dels petits d'avui. Però sí que hem d'intentar llegir-les acompanyats del do de l'Esperit.»

Això ens ho deia en el seu darrer escrit, precisament sobre l'espiritualitat. I continuava més endavant:

«Hem d'intentar, malgrat l'edat, transformar cada vegada més el nostre món. Fer-lo més habitable. Fer més habitable la convivència en el si de la família, en el si de la residència, en el si de la parròquia. Aquesta obertura al món ha d'anar unida a l'obertura de la transcendència, com a dimensió esperançadora i globalitzant que dona sentit a la vida.»

Aquesta era la seva espiritualitat que ens ha llegat i que hem de fer nostra. La gent gran hem de sentir-nos ciutadans del món d'avui, immersos en una societat dessacralitzada, mantenint, però, un recte sentit de les relacions humanes, especialment en el tracte amb els nostres fills i néts. De la mateixa manera hem de sentir-nos respectats i si alguna vegada no ens en sentim, una espiritualitat sana sap superar els malentesos, els moments difícils. En les relacions humanes és bàsic saber respectar els drets de tothom. Com més humans siguem en el tracte amb els altres, més espirituals serem.

Aquest sentit de la vida espiritual és i serà el record d'una vida plena. La vida del P. Sobreroca. Que el Senyor de la veritat, el camí i la vida ens guiï pels viaranyes de la nostra existència amb l'ajuda que, sens dubte, en Lluís Antoni ens donarà des del cel.

J. Lluís Fernández Coll

societat

Solidaritat amb els immigrants

■ L'associació Conesti els proporciona ajut material i espiritual

Procedents dels països andins, són rics en joventut i salut, però pobres de solemnitat. La súplica humil i el demanar estan sempre als llavis de molts immigrants que vénen al nostre país per cercar una qualitat de vida més bona i perspectives esperançadores per al futur. L'associació cultural cristiana i social Conesti («Conèixer i estimar»), amb seu a Barcelona, ofereix ajut a aquestes persones.

«Padrecito, ajuda'ns, no sigui malito. Si us plau, no ens abandoni, el necessitem. Tinc quatre fills que estan a l'Equador amb els meus pares. He vingut a Espanya amb la meua dona per poder ajudar-los. Ens hem endeutat. Perdrem la caseta a mig construir que durant tres generacions anem acabant. Si us plau, t'ho supliquem. No tenim papers, ni treball. Vivim amb uns compatriotes que fa anys que són aquí. Dormim quinze persones en un pis petit. Ens cobren quinze mil pessetes al mes a cadascú i si un mes no paguem, ens obliguen a desallotjar el pis. I fins que paguem el que devem no ens deixen treure els paquets i la maleta.»

Aquestes súplices les repeteixen tots els dies i de diferent forma els nombrosos immigrants que arriben al nostre país i que s'adrecen a la nostra associació. De mica en mica es van arreglant diferents situacions i resolent problemes, però... són tants!

L'altre dia un d'ells em deia: «Gràcies per la roba i el menjar, que per a nosaltres és una gran ajuda. Que Déu l'hi pagui, perquè sabem amb seguretat que Ell no

abandona i que és agraït. Fa dos mesos que no hem pogut fer arribar res a la nostra família. No tenim ni per malviure nosaltres. Ens vam assabentar que a l'associació Conesti hi ha, entre altres persones, un padrecito que s'interessa per nosaltres i que esperem que sigui la nostra solució. Ens n'han informat uns colombians que van fugir de la guerrilla i que van ser allotjats en aquest local social, veritable casa de Déu.»

Viure l'ensenyament de la pregària divina

Aquestes peticions són contínues. Jo els dic que han de pregar cada dia amb molta fe al Pare bo. El beat Joan XXIII deia que la crisi que pateix el món actual és deguda al fet que les persones no viuen de l'ensenyament de la pregària divina. Recentment vam organitzar un grup format pels immigrants amb més problemes econòmics i els vam enviar a veremar entorn d'Esparreguera, Piera, etc. Van marxar cantant i cantant esperem que tornaran.

Les notícies que tenim són bones. Era

Conesti acull molts immigrants.

bonic veure tota l'expedició. Conesti els va lliurar diverses caixes de queviures amb arròs, llet, lleties, formatge, crema, galetes, pasta, etc. Abans que marxessin vam celebrar la Santa Missa al local social de Conesti. A la finca que els acull hi ha una capella. Esperem celebrar al final de

la verema una altra eucaristia en acció de gràcies. Tanmateix, estem preparant els preparatius per a una altra expedició amb rumb a Vilafranca del Penedès.

Mn. Miquel Rodríguez
President de Conesti

Vitamines de l'ànima

Hola amics! A poc a poc tornem de les nostres vacances fetes d'una o altra manera i ens reintegrem a les nostres cases, costums i també al nostre treball. Us desitjo un bon retrobament per a tothom. Ànim! Comencem un nou cicle... Però alguns no tornaran. Van marxar amb l'equipatge carregat d'il·lusions i desitjos sense pensar que pel camí trobarien una poderosa i gran senyora, la mort, que sense respectar edat ni posició els retindria per sempre.

Famílies destrossades que seguiran recordant aquell succés i perquè ningú no ho obliidi col·loquen flors a les carreteres i als carrers. Això està molt bé; és un homenatge als éssers estimats, però recordeu-vos que estem formats per cos i esperit. Pregueu els morts. Les flors per al cos, però les pregàries són les «vitamines de l'ànima».

Cecília Aranés Mallol

Coses de la vida

Coses de la vida

Cooperació humanitària amb Bolívia

VALÈNCIA.— L'arquebisbat de València, a través de la fundació Ad Gentes, ha construït una casa d'acollida i alberg per a nens i joves de barris marginals a la ciutat boliviana de Santa Cruz de la Sierra. El seu finançament prové de les almoines que es recullen durant aquest any als temples jubilers de l'arxidiòcesi de València.

El centre consta de menjadors-saló multifuncionals, cuines, habitacions, banys, dutxes, aules per a monitors, espais per a activitats i una gran àrea verda i oferirà les seves instal·lacions per a activitats de temps lliure, teatre, cinema i esport a més de 22.000 nens i joves. També atendrà cinc-centes famílies i quatre-cents adults «amb recursos econòmics nuls, desintegració familiar i alternatives de temps lliure», segons ha indicat el religiós agustí Nicolás Castellanos, responsable del projecte i missioner a Bolívia. (C.C.)

POSTRES

Bunyols

Ingredients

2 cullerades de llet condensada
1 ou
1 llimona
una copeta d'anís
farina

Poseu un anunci a les fitxes de
"Les Receptes de la
tieta Montserrat".

Un preu realment econòmic,
només 10.990 ptes.

cultura

El secret de sir Alec Guinness

■ L'il·lustre actor britànic es va convertir al catolicisme

El traspàs de l'actor anglès sir Alec Guinness aquest estiu va ser comentat als diaris i a les revistes amb llargs articles obituàries. Es va destacar la seva personalitat i el seu mestratge dramàtic manifestat en les nombroses pel·lícules i obres de teatre que va representar. Al diari barceloní *La Vanguardia* li van dedicar tres pàgines de text amb moltes fotografies. En llegir-les, vaig pensar que hi mancava quelcom que feia difícil de copsar el capteniment de sir Alec Guinness.

En cap lloc dels diversos articles en l'esmentat diari sobre la figura del famós actor anglès es feia esment de la faceta d'escriptor que aquest prou mereix. En efecte, la seva autobiografia *Blessings in Disguise* l'acredita com a tal. Precisament, en aquesta obra s'hi troba l'explicació de les característiques més fortes de la personalitat de l'actor. Característiques que un dels col·laboradors destacava com de pas: la seva llarga estabilitat i fidelitat conjugal, el seu carisma, la penetració de la seva mirada tan expressiva i la subtilitat del seu somriure.

Sir Alec Guinness dona al llarg de la seva narració autobiogràfica un lloc destacat a la seva conversió a la fe catòlica, al

seu itinerari personal vers Déu. Això el situa entre els nombrosos literats conversos del món anglosaxó durant el segle XX: Chesterton, Dawson, Benson, Knox, Graham Greene, Waugh, Sitwell, Sassoon, Muggidge, etc. En la dècada dels anys trenta es van donar a Anglaterra una mitjana de 12.000 conversos al catolicisme cada any.

El genial artista filmava la pel·lícula *Father Brown* —en la qual interpretava un sacerdot— en un poble de la Borgonya francesa i una tarda, en tornar a la casa del poble veí on s'allotjava, no es va treure la sotana. Un nen del poble se li va atansar i, fent saltirons de joia, li va agafar la mà mentre li deia: «*Mon père!*» Un instant després s'acomiajava d'ell amb un gest

Alec Guinness a «El pont sobre el riu Kwai».

carinyós i amb la salutació: «*Bonjour, mon père!*» Guinness va quedar impressionat pel gest espontani del minyó i aquesta va ser la seva reacció personal: una religió que és capaç d'inspirar en un infant una confiança tan gran envers un dels seus sacerdots no pot pas ser la creença tan lúgubre com li havien presentat sobre l'Església catòlica.

Un altre episodi decisiu en el camí de

Damasc de sir Alec Guinness va tenir lloc quan el seu fill va quedar immobilitzat de mig cos en avall a causa d'un atac de polio. El pare del noi va adreçar a Déu una petició inesperada: «Si em cures el meu fill et prometo que si algun dia em demanés de fer-se catòlic, jo no hi posaria cap entrebanc.» El fill es va convertir quan tenia quinze anys i pocs anys després el pare era també admès a l'Església.

El punt àlgid de *Blessings in Disguise* arriba quan la senyora Guinness vola per Nadal a Sri Lanka per passar aquests dies amb el seu marit. Ell es trobava allí filmant *El pont sobre el riu Kwai*. Ella, que no li havia dit res, li va manifestar que havia estat admesa a l'Església catòlica. Era el primer Nadal que passaven junts com a catòlics. Tots dos, amb gran joia, van participar a la Missa de Nadal en una esglesiola pobra d'una missió catòlica veïna.

Quina llàstima que els escriptors i els periodistes espanyols no sàpiguen copsar la transcendència del factor religiós en la personalitat humana! Deixen de consignar així l'element principal de la psicologia humana i, com a conseqüència, presenten una visió superficial i buida de la riquesa interior de l'home.

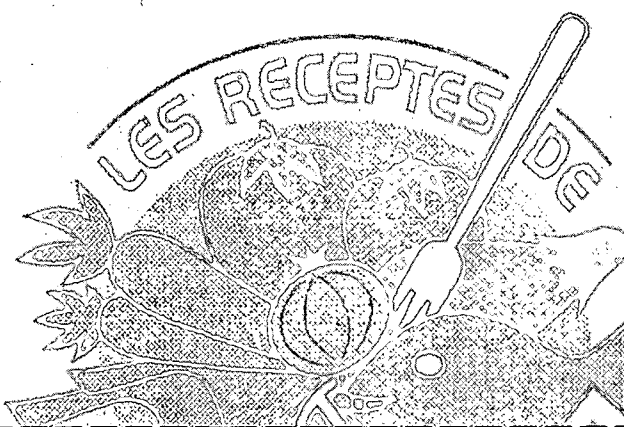
Ignasi Segarra, *pvr.*

Forma de preparació:

Treballeu el rovell de l'ou amb la llet condensada. Afegiu-hi la ratlladura i el suc de la llimona i la farina que admeti (ha de quedar una massa ben espessa). Barrejeu-hi la copeta d'anís i incorporeu-hi la clara muntada a punt de neu.

En una paella amb l'oli ben calent, aboqueu-hi boletes de la massa i deixeu-les coure fins que estiguin daurades. Escampeu-hi sucre per sobre.

Serviu els bunyols a taula acompanyats d'una copeta de moscatell o de mistela.

«Christus», la primera pel·lícula sobre Jesús

VENÈCIA.— Per primera vegada dins del programa oficial de la Mostra Internacional de Cinema de Venècia, la Santa Seu va presentar una pel·lícula. Es tractava de la versió restaurada de *Christus*, el primer llargmetratge de la història del cinema sobre la figura de Jesús, que va ser dirigit el 1916 per Giulio Antamoro.

Amb aquesta iniciativa, la Filmoteca Vaticana pretén aprofundir la relació que hi ha entre el cinema i la religió. «L'Església, que reconeix la importància del cinema, convida amb aquesta iniciativa els qui treballen en aquest sector a aprofitar les potencialitats comunicatives de la pantalla», explica Mons. Enric Planas Coma, director de la Filmoteca Vaticana. I afegeix: «Tota pel·lícula que afronta temes vinculats a l'àmbit religiós i a la transcendència produeix mecanismes de reflexió en l'espectador i es converteix en un estímul per al complex camí de recerca de l'home.» (*Zenit*)

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Els Papes i els Anys Sants: Innocenci XII

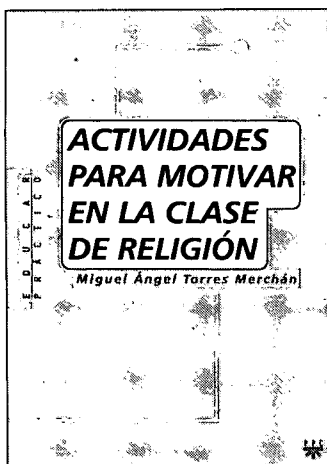

Innocenci XII (Spinazzolo, 1615 - Roma, 1700) és el nom que va adoptar Antonio Pignatelli en ser elegit Papa. Va ingressar a la Cúria romana amb tan sols vint anys, on va destacar pel seu tarannà. Després de passar per diferents càrrecs, des de vicedelegat a nunci apostòlic a Polònia, Innocenci XI el va crear cardenal. Va ser elegit Papa el 12 de juliol del 1691. Dins de l'àmbit de les celebracions jubilaires del 1700, aquest any va ser la primera vegada que va obrir la Porta Santa un Pontífex i la va tancar un altre. Innocenci XII va viure un temps de canvis ràpids a causa de les controvèrsies teològiques i eclesiològiques.

Llibres

Valuós instrument pedagògic

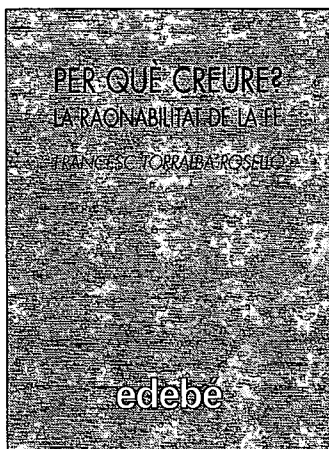
Avui les nostres aules estan plenes d'alumnes sense interès. Com podem motivar-los i aconseguir que l'activitat docent esdevingui una cosa interessant per a ells? Què podem fer perquè l'esforç que els demanem no esdevingui un treball feixuc? Com podem aconseguir que tot això que per a nosaltres és apassionant, ho sigui també per a ells? Són preguntes que es planteja Miguel Ángel Torres Merchán, llicenciat en Teologia. Ha escrit aquest llibre per motivar l'alumne i apropar-lo a aquests temes que de vegades els professors no saben com començar, com desenvolupar o com acabar. Cadascuna de les activitats s'ha fet servir a classe i ha donat el resultat que esperava. L'objectiu primordial és que les classes de Religió «es facin una mica més vives i motivades». (C.C.)

Miguel Ángel Torres Merchán, *Actividades para motivar en la clase de Religión*. Editorial PPC, Col·lecció Educar Práctico, Madrid 1999, 175 pàg.

L'experiència de creure

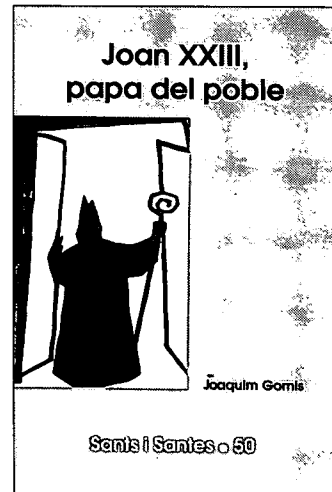
Francesc Torralba Roselló, doctor en Filologia i Teologia, s'ha plantejat amb aquesta obra l'objectiu de «dibuixar diferents itineraris o camins per omplir de coherència i de consistència teòrica el fet de creure, i posar també de manifest les múltiples qüestions inherents a la fe i, de manera especial, a la fe en Crist». La finalitat que es proposa l'autor és triple. En primer lloc, tracta la qüestió del que significa pensar. «L'exercici de pensar, de preguntar i de criticar és fonamental en una societat il·lustrada», escriu Torralba. El segon àmbit d'estudi és el fet de creure, les diferents formes de creença i els seus elements intrínsecs, des de la intel·ligència fins a l'emotivitat passant per la llibertat. Finalment, estudia la interacció entre les tres virtuts centrals de l'experiència de creure: la fe, l'esperança i l'amor. (C.C.)

Francesc Torralba Roselló, *Per què creure? La raonabilitat de la fe*, Editorial Edebé, Barcelona 2000, 357 pàg.

L'artífex de la renovació de l'Església

Angelo Giuseppe Roncalli, bisbe patriarca de Venècia, va ser elegit Pontífex el 1958. Tenia 76 anys. Tots van coincidir que seria un Papa de transició, però es van equivocar totalment. El 25 de gener del 1959 Joan XXIII va anunciar el seu propòsit de convocar un Concili ecumènic. «Havia desencadenat —escriu Joaquim Gomis— una dinàmica que resultaria imparabla cap al canvi i la renovació de la vella Església.» El seu testament polític, però també personal, va ser l'encíclica *Pacem in terris*. Anava adreçada no només als catòlics, sinó «a tots els homes de bona voluntat». I no era la fórmula sinó l'expressió sincera d'un missatge universal. Joan XXIII va morir el 3 de juny del 1963. Recentment, el 3 de setembre del 2000, el papa Joan Pau II l'ha declarat beat. (C.C.)

Joaquim Gomis, *Joan XXIII, papa del poble*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Sants i Santes, Barcelona, 24 pàg.

EL CLERGAT NADIU PROMOU LA IMPLANTACIÓ DE L'ESGLÉSIA ALS PAÏSOS DE MISSIÓ

AJUDEM ELS SEMINARISTES NADIUS I DIGUEM BEN ALT QUE...

...la llavor ha arrelat i el clergat nadiu és el fruit d'unes terres que necessiten l'ajut de l'Església.

...els missioners passen el testimoni a mans de bisbes i sacerdots nadius.

...el clergat nadiu és el futur de la nostra Església i ara més que mai aconseguirem que les vocacions no es perdin per manca de mitjans.

...100.000 seminaristes joves es preparen per servir els seus pobles ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTÍFICES. També ajudem els noviciats femenins i masculins de Missions.

Enguany aquests quatre Seminaris majors depenen especialment de la nostra col·laboració per garantir el futur de l'Església en aquests països.

St. Joseph's Seminary Aboke	Lira (Uganda)	180 alumnes
Seminario Mayor Cristo Sacerdote	La Ceja (Colòmbia)	170 alumnes
Seminari Major Mornig Star	Calcuta (Índia)	186 alumnes
Queen of Apostles College Seminary	Tagum (Filipines)	113 alumnes

Constatem que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor de les Esglésies joves de Missions

- ☐ UNA BECA de 300.000 ptes. facilita 6 anys d'estudi
- ☐ MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita 3 anys d'estudi
- ☐ UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS adreceu-vos a les Delegacions Diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 BARCELONA
C/ Bisbe, 5
Tel. 932 701 014

43003 TARRAGONA
Pla de Palau, 2
Tel. 977 233 412

25003 LLEIDA
C/ Canonge Brugulat, 11
Tel. 973 267 639

17004 GIRONA
C/ Albareda, 15
Tel. 972 203 297

25700 SEU D'URGELL
Bisbat
Tel. 973 350 054

25280 SOLSONA
Bisbat
Tel. 973 480 619

43500 TORTOSA
C/ Cruera, 5
Tel. 977 440 700

08500 VIC
C/ Santa Maria, 1
Tel. 938 832 655

El llibre de la setmana

Jesús, el «missioner»

Actualment es parla molt de «missió», però no en el sentit en què abans es parlava de les «missions». Hi ha hagut una evolució en el llenguatge eclesial, i els continguts de les paraules han canviat. La idea «missional» tal com s'entenia fa anys té ara per ara un sentit divers. Qui es trasllada als països de tradició no cristiana abans «països de missió» o «pagans» va cap a la realitat del Tercer Món, que és sinònim de marginació en el concert de les nacions.

Però no per això deixa de ser, com sempre «missioner»... és a dir, en el sentit que hi va a complir un encàrrec, una «missió» en nom de l'evangeli, amb totes les seves conseqüències, per estar al costat d'aquells que necessiten ajuda, que moltes vegades serà material, però ho farà en nom de Jesús, que sentia «compassió per les turbes».

El P. John P. Brennan té un extens historial de contacte amb els pobles marginals de Llatinoamèrica i d'Àfrica. I això l'ha impulsat a analitzar molt a fons el sentit de l'encàrrec la missió que va rebre amb la seva vocació de servei, a imitació de Jesucrist.

John P. BRENNAN,
Cristo, el enviado.
Mensajero, Bilbao 2000, 190 pàg.

Jo diria que aquest text, que se centra en Jesucrist com a *enviat*, com a *missioner*, és el resultat d'una introspecció constant. Representa, al meu entendre, moltes hores de replantejament de la tasca d'evangelitzador, com a conseqüència de l'acceptació de l'evangeli com a raó de ser en la seva relació amb els homes i les dones als quals s'aproximava en la seva època de treball amb tots ells. Si Crist és el model d'aquell que vol fer present precisament el seu evangeli, ha de tenir les claus que expliquen la seva raó de ser i d'actuar.

Cristo, el enviado és un llibre clar, que planteja de manera progressiva la realitat missionera de Jesús, com a enviat, com a profeta, com a Salvador. I tot això en la dinàmica del Regne. Crist Fill de l'Home, crucificat i ressuscitat,

Detall de l'obra de
Giovanni da Milano que
es pot veure a
Florència.

revelador de l'esperit i fundador de l'Església...

Tot això en una sèrie de capítols en els quals l'estructura de qualsevol missió de qui desitja imitar Jesucrist com a salvador del món es va obrint pas. I a imitació de Jesús, donant les claus de l'existència i de l'activitat de qui, com Ell, vol aproximar-se als qui el necessiten, i sent compassió per ells.

Aquest llibre seria molt útil, no tan sols per als qui estan embarcats en la tasca missional que han acceptat el seu

estat d'«homes i dones en missió», sinó també per als que no acaben de comprendre el que era l'activitat missionera de l'Església, que ha evolucionat, i les coordenades de la qual estan ben explícites en els documents del Vaticà II.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Sardanes al compacte

Les discoteques sardanístiques no es podran queixar de carestia de possibilitats per enriquir les seves col·leccions. Ara per ara, s'enregistra amb assiduitat i avui en presentem tres exemples amb característiques diferents.

Sardanes a Lloret és un recull de les sardanes premiades en el concurs musical que es feia a Lloret de Mar, a finals de la dècada dels seixanta i continuació en la dels setanta. Si bé cal reconèixer que, dissortadament, és certa l'opinió que les sardanes premiades en concursos musicals no van gaire més enllà del dia que s'estrenen en concedir el premi, també ho és que és en aquestes sardanes podem trobar un interès musical del qual n'estan exemptes moltíssimes de les sardanes que van a la plaça. Aquest és el valor d'aquest enregistrament amb sardanes de Suriol, Bover, Gil Membrado, Vila Piqué, Paulís, Viladesau, Basil, Moraleda, Segalà, Ruera, Gibert, Lloansí, Cristau i Boliart. Totes elles pre-

miades. És un conjunt interessant.

El segon compacte és un enregistrament que podem dir limitat, amb un recull de vuit sardanes, d'autors gairebé tots clàssics, interpretades per la cobla La Flama de Farners, més quatre cantades amb la intervenció de l'Orfeó Vigatà. Presenta la sardana de Gil Membrado *100 cent anys*, estrenada en els actes en què Vic va commemorar la primera vegada que es va ballar la sardana a la plaça Major.

El tercer compacte és una refosa de sardanes cantades interpretades per Ramon Calduch. És el repertori clàssic de *Maria de les Trenes*, *Tossa bonica* i d'altres amb alguna que se n'aparta una mica com *La sardana dels enamorats*. Evidentment, és el recull en un sol disc d'una riquesa que hauria estat molt lamentable que es perdés per no haver-la adaptat als nous mitjans d'enregistrament discogràfic.

Josep Ventura

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscriviu-vos-hi ara
només per 11.180 ptes./any

Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament d'11.180 ptes. per any

☐ Amb dos pagaments
semestral de 5.590 ptes.

☐ Domiciliació bancària
(Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona
Tel.: 934 905 988 - Fax: 934 902 035

Al servei de la ciutat

■ Voluntaris 2000 va néixer sota l'impuls dels Jocs Olímpics de Barcelona

El 1992 Barcelona va viure un gran moment amb els Jocs Olímpics i Paralímpics. Tothom coincideix que els voluntaris olímpics, la cara més amable dels Jocs, van ser indispensables per a l'èxit d'aquest esdeveniment. L'ONG Voluntaris 2000 es defineix com «un col·lectiu de persones que promouen la il·lusió i l'entusiasme del treball voluntari amb finalitats lúdiques, socials, culturals, cíviques, esportives, mediambientals...».

Al febrer del 1992 neix l'associació Voluntaris 2000, amb la intenció de no perdre els valors i les il·lusions posades al servei dels Jocs Olímpics. Un grup de voluntaris decideix que vol continuar treballant per la Ciutat Comtal i que l'esperit que els ha animat durant la cita esportiva mundial continuï viu. «Som fills dels Jocs. Vam veure el grau de mobilització ciutadana i vam pensar que es podria aprofitar el fet que estiguéssim plegats i motivats per fer una associació al servei de la ciutat», explica Rosa Nebot, vicepresidenta de l'entitat.

Al setembre del 1992, coincidint amb les festes de la Mercè, uns 250 voluntaris col·laboren en les diferents activitats culturals i lúdiques d'aquestes festes, malgrat que no existeix encara una estructura fixa de funcionament. A partir de l'abril del 1993, amb la incorporació del primer professional remunerat a l'associació, arrenca una dinàmica interna més estructurada i es fan, des del maig del 1993 fins al desembre del mateix any, un total de 20 participacions amb la col·laboració d'uns 4.000 voluntaris.

L'objectiu de Voluntaris 2000 és participar a la vida pública de Barcelona i dinamitzar la ciutat, tot aportant capacitat de gestió i de mobilització de voluntaris en activitats no només de tipus esportiu, sinó també lúdic, cultural, social i mediambiental. «Volem que el ciutadà participi i prengui la ciutat com a seva. Es tracta de descobrir la teva ciutat des d'un altre punt de vista. Per a molts dels nostres voluntaris més joves

és la seva primera experiència en el món associatiu, democràtic... i aprenen a veure la seva ciutat amb uns altres ulls», afirma Nebot.

Voluntaris 2000 és una eina que fan servir les entitats que volen organitzar algun acte, sempre que no tingui fins lucratiu, i no disposin de prou «mans» per portar-los a terme. Des de l'entitat s'assenyala que «ajudem associacions a organitzar coses que no haurien pogut fer d'una altra manera». El treball de Voluntaris 2000, que potencia el coneixement i l'afecte per la ciutat, pretén afavorir els hàbits ciutadans per aconseguir una Barcelona més cívica i augmentar la qualitat dels barcelonins.

Prendre els carrers

Rosa Nebot està convençuda que el que caracteritza Voluntaris 2000 és que «són al carrer. Però ens agradaria que la nostra feina no fos només organitzar, ajudar i col·laborar en la realització d'activitats a la ciutat, sinó que també volem aconseguir tenir una funció educativa

Hi col·laboraran en els diferents actes programats com el festival pirotècnic (repartint les targetes per a les votacions), la Festa en el Cel (servei d'ordre), la Cursa de la Mercè (protecció del recorregut), el piromusical (distribuïnt bengales i programes) o la nit de les orquestres, entre d'altres.

Els voluntaris

Per participar a Voluntaris 2000 l'únic requisit que es demana és tenir més de 16 anys i ser una persona responsable i participativa. De fet, l'organització té voluntaris de fins a 80 anys, apassionats per la ciutat. Molts voluntaris, sobretot els més joves, arriben a l'entitat perquè els ho ha comentat un amic o perquè han vist membres de l'entitat en acció. Segons Rosa Nebot, «en aquests moments tenim uns set-cents voluntaris. Els més joves són molt divertits però ens trobem amb el problema dels estudis: quan hi ha exàmens desapareixen, malgrat que després els tornem a recuperar. En aquests vuit anys que fa que existim hem crescut molt. El balanç que fem és molt bo perquè estem molt satisfets del que hem aconseguit i és una tasca que ens omple molt».

Rosa María Jané Chueca

Voluntaris 2000 promou il·lusió i entusiasme.

que serveixi perquè els voluntaris madurin valors que tenen amagats com l'esforç, el compromís, la responsabilitat, el respecte als altres..., i que aflorin a la superfície».

Voluntaris 2000 és una organització molt coneguda a la ciutat i els seus membres es poden trobar als principals esdeveniments que donen vida a Barcelona, com el festival Grec, la Cursa de El Corte Inglés, la Marató de TV3 o la Festa de Primavera de la Gent Gran. També participen en campanyes com la de la moratòria de la pena de mort, impulsada per la Comunitat de Sant Egidí.

El proper compromís que espera els Voluntaris 2000 és la festa de la Mercè.

VOLUNTARIS 2000

C/ TÀPIES, 1-3,
08001 BARCELONA
TEL. 934 422 835
FAX 933 295 077
a/e: vol2000@dims.com
Internet: www.bcn.es/
tjussana/vol2000/
welcome.htm

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la Formació
dels voluntaris

Facilita Informació

incaVol

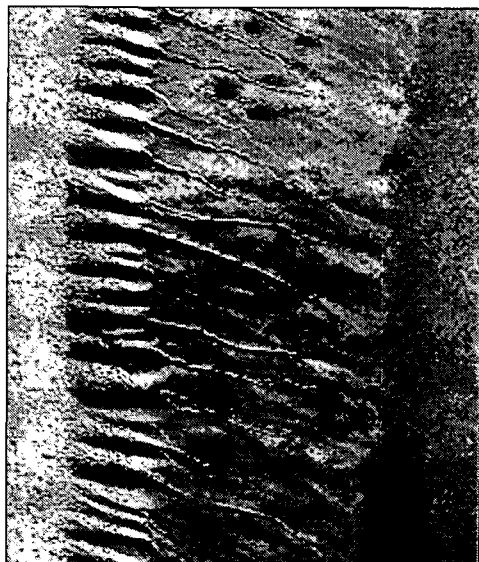
Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

Aigua a Mart

La notícia ha tingut gran ressò a la premsa. Per molt que s'hagi dit que fins ara tots els intents d'escatir si hi ha vida al planeta Mart han estat negatius, no s'ha perdut l'esperança de trobar-n'hi, si més no, almenys microscòpica o restes de vida pretèrita. Per això la hipòtesi, convertida pràcticament en certesa d'haver-hi hagut aigua al planeta roig gràcies a unes fotografies publicades per la NASA el 23 de juny passat, ha fet plantejar un cop més la qüestió de la vida marciana, ja que la vida sembla que es podria desenvolupar naturalment on hi hagi aigua en quantitat. Aquestes fotografies van ser preses per la sonda *Lander* abans de fer fallida el 3 de desembre passat, però la NASA no les ha analitzat ni publicat fins ara. Són unes fotos excel·lents que no donen lloc a gaire dubte. Els barrancs que s'hi veuen difícilment poden haver-se format d'altra manera que no sigui per corrents aquoses.

No ha estat una novetat inesperada. Més aviat caldria dir que no arriba a novetat. Les fotografies que

Imatge de l'erosió provocada per possibles corrents d'aigua.

ja havia pres el *Mariner 9*, el 1971, del sòl de Mart ja mostraven amb força claredat indicis d'haver-hi hagut erosió fluvial sobre el planeta (vegi's, per exemple, el nostre llibre *Els astres i l'astrofísica I*, núm. 10 de la col·lecció Cultura i Pensament, pàg. 66). La novetat rau en les noves fotografies que ho mostren amb més evidència. Ara bé, el que no s'hi veu és que encara hi flueixi aigua. Sembla que ara no n'hi ha gens ni mica, a la superfície visible. Si de cas serà al subsòl. Així doncs, no es pot afirmar, ni de bon tros, que hi hagi vida a Mart. Ni tampoc que n'hi hagi hagut. Però l'esperança no es perd. Encara podria haver-n'hi de microscòpica, subterrània o endolítica (dins les roques), però de superficial actual no es veu possible perquè la debil atmosfera marciana no protegeix dels mortífers raigs ultraviolats que hi arriben del Sol, com ho fa a la Terra la capa d'ozó. Haurem d'esperar encara més per arribar a una resposta definitiva de la qüestió.

Actualitats científiques

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

La matemàtica i els matemàtics

37 Els Bernoulli, una família de matemàtics

Van ser un cas únic en la història de les matemàtiques. Fugint de les guerres religioses que hi havia a Bèlgica a finals del segle XVI, una família d'Anvers de cognom Bernoulli es traslladà a Frankfurt am Maim. Un nét dels expatriats que es deia Jakob se n'anà a viure a Basilea, i un fill seu Nikolaus Bernoulli (1623-1708) va ser, sense buscar-s'ho, el patriarca de la família de matemàtics més famosa que hi ha hagut al món. Ell era regidor de l'Ajuntament de Basilea i no volia pas dedicar cap dels seus fills a aquesta ciència. Però el cinquè fill, Jakob, després dels estudis de teologia que son pare li havia fet fer, s'hi dedicà de ple, i també el fill desè, Johann I, féu el mateix un cop acabada la carrera de medicina feta per voluntat del pare. I el fill setè, Nikolaus; va ser pare de Nikolaus II, que esdevingué també un bon matemàtic. Johann I deixà una descendència de tres fills matemàtics (cosins per tant de Nikolaus II), Nikolaus III, Daniel I i Johann II. Aquest últim va ser pare de Johann III que als 19 anys ja era professor de matemàtiques i astronomia a l'Acadèmia de Berlín; de Daniel II, matemàtic i pare de Christopher (1782-1863) que ja va ser més naturalista que matemàtic, i de Jakob II, de professió matemàtic. Durant 105 anys la càtedra de matemàtiques de Basilea va ser ocupada per un Bernoulli. Els nombres d'ordre, I, II i III, que es posen ara a continuació dels seus noms, és per distingir-los.

El primer dels Bernoulli

Va iniciar la sèrie Jakob (o Jacques) Bernoulli (1654-1705). Acabada la carrera de teologia a Basilea mateix on va néixer, ja es posava a fer de preceptor i professor particular de matemàtiques a Suïssa i a França. N'havia estudiat en secret i autodidàcticament. En 1681 se n'anà als Països

Baixos i a Anglaterra, on tractà amb Boyle, Hooke i altres, per posar-se al corrent dels coneixements matemàtics de l'època.

En 1682 tornà a la seva Basilea natal i es col·locà de professor particular de física i hi adquirí celebritat pels seus ensenyaments de la mecànica de sòlids i fluids amb gran influència de deixebles, i el 1687 se li confiava la càtedra de Matemàtiques de la universitat que pogué regentar fins a la mort, durant divuit anys.

Tothom hagué de reconèixer que era un matemàtic de primer ordre. Redactà 16 treballs per separat i 87 articles en revistes, a més de 32 treballs més, elaborats parcialment. Cal notar que una de les seves primeres publicacions va ser d'astronomia: demostrava que els cometes són astres del sistema solar amb òrbites determinades per l'atracció del Sol com els planetes. En el camp de la matemàtica pura són moltes les seves contribucions: la formulació correcta del «principi d'inducció completa», que tant fecund s'ha demostrat després; el càlcul de la quadratura i rectificació de les espirals parabòlica i logarítmica (on fa servir per primera vegada el terme *integral* amb el beneplàcit de Leibniz); la solució de la corba *isòcrona* (la que ha de seguir un objecte per caure amb velocitat constant): és una paràbola semicúbica; la resolució de l'«equació de Bernoulli» (equació diferencial que ara coneixem pel seu nom); el problema de trobar la corba *braquistòcrona* (corba que ha de seguir un objecte que cau per anar d'un punt a un altre no situat a la mateixa vertical amb el mínim de temps), problema que també va ser resolt pel seu germà Johann i per Leibniz, i que originà una certa disputa: és una cicloide; el descobriment de certes propietats de l'espiral logarítmica, que ell anomenà *spira mirabilis* i demanà que la li gravessin a la tomba amb

la inscripció *Eadem mutata surgo* («quan sóc modificada sorgeixo la mateixa»), perquè tant la seva evolució com l'evolvent respecte del pol d'aquesta corba són una altra espiral igual. A més va deixar en morir un manuscrit, publicat el 1713 pel seu nebot Nikolaus I, amb el nom d'*Ars conjectandi* («L'art de conjecturar»), que era un autèntic tractat de càlcul de probabilitats, que ampliava el *De ludo Aleae* de Huygens, inclòs amb comentaris a la primera part de l'obra. Contenia novetats notables: l'estudi de l'interès compost continu, els ara anomenats «nombres de Bernoulli» tan útils per a certs desenvolupaments en sèrie, i la primera demostració de la *Llei dels grans nombres*.

El germà Johann i altres de la família

Johann (o Jean) Bernoulli (1667-1748), o Johann I, començà a Neuchâtel una instrucció per fer de comerciant per voler del seu progenitor, però al cap d'un any tornava a Basilea dient que allò no li anava i el pare aleshores el féu estudiar medicina. Així ho va fer, però al mateix temps s'iniciava en les matemàtiques gràcies al seu germà, tretze anys més gran. Començà a exercir de metge el 1690 i viatjà a Ginebra i a París. Aquí conegué el marquès Guillaume F. A. de l'Hospital que li demanà ajuda per a l'estudi de les matemàtiques i entre tots dos feren un pacte; a canvi d'un sou proporcionat pel marquès ell li havia d'anar enviant els descobriments que fes en matemàtiques. I el 1696 l'Hospital publicava l'*Analyse des infiniment petits*, que conté, entre altres coses, la regla ben coneguda dels estudiants per trobar el límit del quocient de dues funcions en un punt en què totes dues s'anul·len. Després de la mort del marquès, Johann Bernoulli no s'estigué de dir que era ell qui havia descobert aquella fórmula, però encara se'n diu «Regla de l'Hospital».

El 1695 Johann havia obtingut una càtedra de matemàtiques a Groninga, des d'on es començà a fer cèlebre. Amb el seu germà Jakob les relacions van ser cada

vegada de més rivalitat fins a arribar a ser tenses. Però en morir Jakob el 1705 es va oferir la càtedra de Basilea a Johann, que l'acceptà contentísim i pogué retenir-la durant 42 anys fins a la mort.

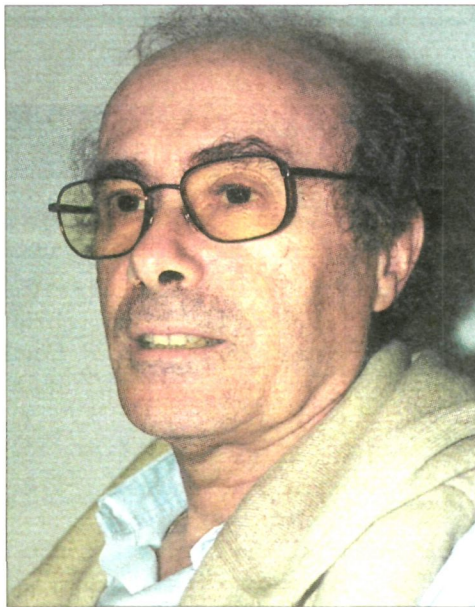
En 1691-92 ja havia publicat *Lectiones mathematicae de methodo Integralium*. I també va escriure un *Càlcul diferencial* que no es publicà (el manuscrit es descobrí a la biblioteca de la universitat de Basilea el 1922). Des de la càtedra es dedicà més a problemes de física i publicà el 1742 un voluminós tractat sobre Hidrodinàmica. Moria el 1748 a l'edat de 81 anys amb ple domini de les seves facultats mentals.

Tres dels fills de Johann es dedicaren a les matemàtiques. El que més s'hi distingí va ser el segon, Daniel Bernoulli (1700-1782). Va estudiar medicina com el seu pare i va exercir de metge a Venècia durant un temps. Però ell preferia dedicar-se a les matemàtiques i aconseguí el 1725 un nomenament per a l'Acadèmia de Sant Petersburg juntament amb el seu germà Nikolaus II. Aquest va morir l'any següent, i Daniel, després d'haver aconseguit la companyia d'Euler a la capital russa, decidí tornà a Basilea el 1733. El 1750 se li confià la càtedra de Física que va poder exercir fins a la mort. La seva gran obra, escrita ja en part quan era a Rússia, va ser *Hydrodinamica sive de viribus et motibus fluidorum*, editada el 1738. En deu ocasions fou guardonat per l'Acadèmia de París per haver resolt problemes importants que li proposaren.

El tercer fill de Johann també es deia Johann i és conegut per Johann II Bernoulli (1710-1790); va ocupar la càtedra de matemàtiques de Basilea i fou el pare de Johann III (1744-1807) director de l'Observatori de Berlín, i de Jakob II (1759-1789), catedràtic a Basilea, Verona i Sant Petersburg. Tots els matemàtics que hem dit de la família Bernoulli van ser membres de les acadèmies de ciències d'Europa i ja en vida d'ells no s'escatimaren elogis als mèrits científics d'aquesta família. Una bona continuació de la tradició bernoulliana va fer-la Leonhard Euler de qui parlarem al pròxim capítol.

Des del carrer

El P. Raimon Negre i Rigol, s.j., ha publicat recentment «Caminos de paz», el seu cinquè llibre i el primer que escriu en llengua castellana. Els altres són: «Paraules a l'interior», «Alba d'un nou demà», «Profeta de l'esperança» i «El clam del silenci». Partidari de fer una estona de silenci durant la pregària, el P. Raimon Negre reflecteix la seva manera de pregar en les pàgines de «Caminos de paz» a través de cent reflexions o pensaments sobre espiritualitat. El diàleg amb Crist és el tema principal de la seva obra, un diàleg que «hem de treballar contínuament».

El jesuïta Raimon Negre presenta el seu nou llibre: «Caminos de paz»

«Cal predicar la valentia de Jesús al jovent»

—Acaba de publicar *Caminos de paz*, editat per Noticias Cristianas. Què és el que ha volgut comunicar?

—Penso que es pot fer servir com una ajuda per a la pregària. Definiria aquest llibre com una sèrie de diàlegs amb Crist. De fet, Ell és la persona més fiable, ja que sap escoltar, comprendre, estimar, acollir, tolerar, perdonar... Crist és l'única persona que no ens defraudarà mai. Cal predicar a la joventut la valentia de Jesús. M'agrada molt aquell pensament del germà Roger Schutz, fundador de Taizé, que diu el següent: «En cada ésser humà hi ha zones de solitud que cap amor humà no pot omplir, ni l'amor més fort entre dos éssers. Allà és on estàs convidat/ada a experimentar que estàs habitat/ada.»

—Com s'aconsegueix el diàleg amb Crist?

—Això és un do de Déu, però l'hem de treballar contínuament. Jesús és la Paraula, és Aquell que fins i tot en el silenci sempre ens està parlant. Es tracta de sintonitzar amb Ell. Si, per exemple, un individu es passa cinc hores diàries davant de la televisió, és impossible que pugui tenir un tracte profund amb el

Senyor. El percentatge de persones que veuen moltes hores diàries de televisió és força alt. En un bon nombre de llars religioses la televisió ha ocupat el lloc del sagrari. Una trista realitat. La televisió té coses bones, però és nefast l'influx que té sobre les voluntats humanes.

—Pregar és difícil?

—Si una persona vol assolir l'autèntica felicitat, no és difícil. Si s'accontenta amb el que jo anomeno una felicitat de «segona divisió», aleshores sí que ho és. Les condicions bàsiques per pregar són, entre d'altres, el silenci, dominar els sentits —una recomanació que ja feia sant Ignasi de Loiola—, tenir un cert equilibri i adonar-nos que res d'aquest món ens pot omplir (si ens omple del tot és que som infants). La societat tecnològica en què vivim contribueix a fer-nos superficials al cent per cent.

—El silenci és un factor clau en la pregària.

—Solc participar en diversos grups de pregària i en els darrers deu anys fer cinc minuts de silenci en mitja hora de pregària tan sols ho he vist a Taizé. El silenci és importantíssim perquè ens

ajuda a arribar al fons de la nostra ànima i a reflexionar. També és essencial en l'eucaristia, atès que perd gairebé tot el seu valor si no la interioritzem. El filòsof alemany Friedrich Nietzsche deia que «l'home es medeix per la seva capacitat de suportar soledat i silenci». En aquest sentit, cal recordar els quaranta dies que Jesús va passar al desert abans de començar el seu ministeri. Avui dia, incomprendiblement, fugim del silenci.

—*Caminos de paz* està dedicat a la memòria de Marcelo Matte.

—Era un bon amic meu que va morir l'any passat. Va ser l'artífex de l'animació musical de la missa que se celebra cada diumenge, a les 20.15, a la parròquia de Betlem, a Barcelona, i que va dirigida fonamentalment als joves i als immigrants llatinoamericans. Amb la seva guitarra, aquest xicot va començar a animar la missa i ha esdevingut una de les més apassionants i participatives que jo celebrego. En poc temps s'ha triplicat el nombre de fidels que hi assisteixen, entre ells, uns cent joves.

Miquel Àngel Codina

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

«Quedes lliure» (8)

Deixeu-vos reconciliar

Potser la nostra cultura universal i globalitzadora, relativista i poc amiga de certes coses concretes, afavoreix aquella desafecció respecte del sagrament del perdó i, en general, de tots els sagraments... a què feia al·lusió la setmana passada. Conec persones capaces de fruir amb una exposició teològica de gran volada i que, alhora, experimenten una al·lèrgia insuperable per posar en relació aquell discurs amb la parròquia del seu barri. Ja sé que alguns pensareu que això és culpa d'aquesta: no està a l'altura, direu. Però hi ha més que això. Hi ha la dificultat de copsar, amb totes les conseqüències, que el cristianisme és un fet d'encarnació i, per tant, històric. Això, sovint, és causa de decepció: així molts jueus que creien en el *Messies*, no van poder creure en el fill del fuster de Natzalet. Així, avui, hi ha admiradors de l'Evangeli que no entren en la seva experiència que resta viva a l'Església.

Lustiger, el cardenal de París, fa aquesta reflexió: «La religió cristiana ha nascut en una àrea geogràfica que és la de l'àmbit mediterrani, l'àrea del blat i del vi. Avui és present en les civilitzacions més diverses, les del mill i de l'arròs... Per què, en la Missa,

mantenim el pa i el vi? Per un conservadorisme de via estreta? No. És perquè aquests signes ajuden els diversos pobles i cultures a descobrir que l'Absolut que els ha estat donat, com a esperança de salvació, ha aparegut en un punt determinat de l'espai i del temps, en un poble determinat de la història. A Betlem de Judea... Sota el poder de Ponç Pilat.»

La paràbola del fill pròdig és admirable, des de molts punts de vista. Però el més important de tots és que ens revela la possibilitat per a cada u de nosaltres de repetir aquella història amb Déu, el Pare, en un punt determinat de l'espai i del temps. Perquè, com diu l'apòstol Pau, «Déu, que ens ha reconciliat amb Ell mateix per Crist, ens ha confiat a nosaltres el servei de la reconciliació» (2Co 5,18). El sagrament del perdó forma part d'aquest servei.

«Deixeu-vos reconciliar», diu a continuació l'apòstol. Aquí comença tot. És el primer moment del canvi: «Aniré a trobar el meu pare i li diré: he pecat contra el cel i contra tu» (Lc 15,18), va resoldre el pròdig. En el sagrament del perdó, parlem del peneïment o *contrició*, i del *propòsit* d'esmena, com a dues condicions bàsiques i imprescindibles, assimilables a la decisió de retorn al pare que explica la paràbola. Ara bé, en aquest cas tracta d'una experiència vital. L'elecció del camí del pecat no ha dut a la felicitat esperada, sinó al contrari: «Jo aquí m'estic morint de fam» (id.). D'aquesta experiència arrenca una veritable conversió. No sempre, en la pràctica del sagrament del perdó, la *contrició* i el *propòsit* tenen prou sinceritat i fermesa. I això pot ser causa de desprestigi... Cal vetllar per l'autenticitat dels signes sacramentals. És clar que, al llarg de la vida, el cristià viu situacions molt diverses. No és el mateix un moment de conversió forta que determina un canvi d'opció fonamental, que les etapes següents, amb successives correccions d'òrbita. Però no podem oblidar que ens movem dins d'una història d'amor —«no us dic servents, sinó amics» (Jn 15,15)— en la qual no hi caben catàlegs prefixats ni massa previsions de futur.

Ara mateix

Impromptu

A fer punyetes!

Que no s'esveri ningú. La frase, en principi, no té res de pejoratiu. A fi de comptes, les punyetes són una especialitat puntaire que ornava els baixos de les mànigues de les litúrgiques togues de jutges i advocats. I, com que alguns d'aquests les lluien molt abundoses, la gent va començar a tenir-hi mania.

Sorgiren, en conseqüència, diverses expressions: «Estar carregat de punyetes» pels que no aclareixen mai les coses i sempre hi troben un *però*. I si algú posa massa dificultats, se l'envia «a fer punyetes». També serveix per desprendre's d'algun afer poc agradable, enviant-lo a fídem...

Fins i tot quan un document és una mica espès, vull dir que costa d'assimilar, i que si s'hi estigués massa d'acord semblaria estrany per al gran públic, llavors el més pràctic és engegar-lo a «fer punyetes» i a les males conseqüències que gratuïtament se li atribueixen, també.

En aquesta mena d'«enviar a fer punyetes» resta sempre el dubte de si el remitent ha llegit el document sense reserves prèvies. Tal com cal que sigui llegit.

Oriol Camps